



La incorporació de la perspectiva comunitària en quatre equipaments socials de Barcelona

Un anàlisi comparat

Marc Saumell Carbonell

Tutora: Carme Montserrat Boada

Treball Final de Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària

*Gràcies a les professionals dels
serveis i equipaments socials, especialment
les que m'heu dedicat part del vostre temps.*

Índex

1. La mirada comunitària dels serveis socials.....	4
1.1 Pregunta d'investigació	4
1.2 L'acció comunitària i els equipaments socials a Barcelona	5
2. Règims de benestar, polítiques socials i serveis socials	7
2.1 L'administració i les polítiques socials.....	8
2.2 El Pla de Barris.....	9
2.3 L'àmbit sociosanitari.....	9
3. L'acció comunitària, acció col·lectiva	11
3.1 La vinculació social, el capital social i la confiança.....	12
4. Selecció de casos i variables	15
4.1 Els equipaments objecte d'anàlisi	15
4.1.1. Equipament Integral Zona Franca	15
4.1.2. Centre de Primera Acol·lida de Sarrià.....	16
4.1.3. Residència Assistida i Centre de Dia per a Gent Gran Trinitat Nova	17
4.1.4. Centre de Dia el Mil·lenari	18
4.1.5. Resum dels equipaments.....	19
4.2 Variables d'anàlisi.....	20
4.2.1. Variable interacció amb altres equipaments municipals (V1)	20
4.2.2 Variable participació en el Pla de Barris (V2)	20
4.2.3. Variable interacció amb agents socioeconòmics (V3)	21
4.2.4. Variable capital social de l'equip professional del servei (V4)	21
5. Metodologia	22
5.1. Variables territorials.....	22
5.1.1. Buidatge d'informació de les BBDD.....	22
5.1.2. Disseny d'entrevista semiestructurada	24
5.1.3. Realització entrevista a la direcció de l'equipament	25
5.2. Variable capital social (V4).....	26
6. Síntesi i anàlisi de la informació recollida.....	28
6.1 Operacionalització de la variable de territori "interacció amb altres equipaments municipals" (V1).....	28
6.2 Operacionalització de la variable de territori "participació en el Pla de Barris" (V2)	31
6.3 Operacionalització de la variable interacció amb altres agents del teixit socioeconòmic (V3).....	32
6.4 Operacionalització de la variable capital social del equip professionals (V4)	34

6.5 Altres aspectes rellevants	35
7. Consideracions finals i conclusions	36
7.1 Límits de la investigació	36
7.2 Conclusions en base variables	36
7.3 Conclusions per equipaments	39
8. Bibliografia.....	40
9. Annexos	42
FIGURA 1.....	42
FIGURA 2.....	45
FIGURA 3.....	48
FIGURA 4.....	55
FIGURA 5.....	60

1. La mirada comunitària dels serveis socials

Un dels reptes més importants que es presenten actualment, en relació a les polítiques socials i a la gestió dels equipaments socials, és l'evolució dels rols entre l'administració i la ciutadania, cristal·litzada en el binomi relacional *demanda – resposta*.

En els serveis socials, trencar amb la relació assistencialista i unidireccional de les institucions cap a les persones i incorporar l'acció comunitària en el seu funcionament, obre un ventall de possibilitats, per tal de fer més efectiva i operacional l'actuació dels agents implicats i integrar l'atenció professional.

Una de les mesures que ha pres l'Ajuntament de Barcelona en aquest sentit i que ha incorporat com aportació operativa, en l'Estratègia per al disseny d'un model d'atenció integrada social i sanitària a la ciutat de Barcelona (2018), és l'element *enfocament comunitari*. Com a factors positius assenyala que: **1)** permet millorar la implicació i la corresponsabilitat dels ciutadans; **2)** reforça el paper d'actors no institucionals com són el tercer sector, el voluntariat o el veïnat; i **3)** reforça el paper d'actors no específicament socials, com els comerços del barri, les entitats o els equipaments culturals. Com a punt feble, s'assenyala la incipient confiança de la ciutadania en actors que no siguin l'administració pública. També influeix la cultura d'ús de serveis socials on predomina el model relacional *necessitat social- resposta assistencial*.

Així doncs, per tal de transformar aquest àmbit relacional entre els agents implicats (ciutadania i serveis socials) que esdevinguin més cooperatius i bidireccionals, una de les mesures que cal adoptar és que els equipaments socials incorporin una perspectiva comunitària en la seva quotidianitat, empoderant així a les persones que s'atenen en aquests equipaments i als professionals que hi treballen.

1.1 Pregunta d'investigació

En aquest document es proposa un anàlisi comparat de la incorporació de la perspectiva comunitària entre quatre equipaments socials. Es pretén analitzar el nivell d'interacció de quatre equipaments socials la resta d'agents socials i comunitaris del territori i també analitzar la predisposició de l'equip professional en la participació en iniciatives i projectes comunitaris.

Per tant, la variable dependent de la investigació és la incorporació de la perspectiva comunitària dels equipaments socials. La variable independent és el nivell d'interacció i

de treball en xarxa dels equipaments amb el teixit d'agents socials i comunitaris del territori i amb les polítiques socials de dinamització comunitària.

En resum, la variable dependent, entesa com a perspectiva comunitària en els equipaments, és allò que s'intenta explicar amb la investigació. La variable independent, referida al nivell d'interacció amb l'entorn comunitari, és la que influeix a la variable dependent (Ignacio Lago, 2008). Per tant, la relació causal és: a major nivell d'interacció amb l'entorn comunitari, major incorporació de la perspectiva comunitària en l'equipament social.

1.2 L'acció comunitària i els equipaments socials a Barcelona

Es pot afirmar que les institucions públiques han pres consciència del fet que els Centres de Serveis Socials (CSS), els equipaments socials i l'acció comunitària, persegueixen objectius similars. Per tant, des de l'administració es generen polítiques i programes que pretenen trobar l'encaix entre l'acció comunitària, que té lloc fora dels canals municipals convencionals establerts; i l'assistència que es dona en els dispositius i recursos socials, per exemple a les residències i centres de dia per a gent gran, centres de primera acollida per a persones en situació de sense llar, centres residencials d'acció educativa per a infants i adolescents, etc.

Actualment a la ciutat de Barcelona des de l'equip de govern municipal, hi ha en marxa un "Pla Municipal d'Acció Comunitària: 2018 – 2022", el qual té tres objectius generals, que són:

1. Disposar d'un marc conceptual i estratègic comú que permeti compartir i articular les diferents perspectives sectorials d'intervenció comunitària.
2. Desenvolupar estratègies i projectes comunitaris de manera coherent i coordinada al territori-barri.
3. Aconseguir més iniciativa i capacitat ciutadana per desenvolupar projectes comunitaris.

D'aquests objectius generals es desprenen cinc objectius específics, dels quals n'hi ha com a mínim dos que estan directament vinculats amb la temàtica d'aquesta investigació, que són: 1) impulsar la dimensió comunitària dels serveis de la política social al territori-barri; i 2) dotar els equipaments de proximitat d'una mirada i una metodologia de treball que els permeti esdevenir motors de l'acció comunitària al territori-barri (PMAC 2018 – 2022).

En el mateix document es posa de manifest la rellevància que tenen els CSS en les línies estratègiques, ja que en dues de les cinc que hi ha, els Centres de Serveis Socials en són un actor clau. Aquestes línies estratègiques són: l'estratègia número 1) cap a un sistema comunitari de polítiques socials (PMAC 2018 – 2022); i l'estratègia número 3) els equipaments de proximitat com a motors de l'acció comunitària (PMAC 2018 – 2022).

Amb això, donada la centralitat que ocupen els CSS i els equipaments socials, sembla rellevant analitzar com s'articulen les accions comunitàries del territori al voltant d'aquests, com també l'encaix que hi tenen.

2. Règims de benestar, polítiques socials i serveis socials

Una qüestió prèvia, que resulta important a simple vista, són els elements en comú que s'observen entre les polítiques socials i l'acció comunitària, ja que en un nivell general, tenen el mateix objectiu: donar resposta a necessitats col·lectives i la lluita pel benestar social.

En un nivell abstracte, es pot considerar que la societat per satisfer les necessitats de les persones genera recursos (materials i immaterials), i aquests s'organitzen o canalitzen per via de l'administració pública o per via de l'organització civil, i per tant, aquests recursos són destinats a fer front a les necessitats col·lectives. No existeix una única idea correcta o concreta del què són unes polítiques i uns serveis socials, tampoc són el reflex d'una realitat "ontològica". Els serveis socials són i seran allò que la societat defineix com a tal (Aguilar Hendrickson, 2013). De la mateixa manera, també existeixen diferents perspectives sobre el què és l'acció comunitària. Per tant, les dues maneres de fer front a problemàtiques col·lectives que les societats han trobat en els estats amb democràcies liberals modernes, es poden distingir en:

- El règim de benestar i les polítiques socials, de les quals se'n desprèn un seguit de recursos socials proveïts per l'administració pública a través de l'acció administrativa de govern, és a dir, es requereix d'Estat.
- Les accions o iniciatives comunitàries, aquestes les protagonitza la ciutadania a títol individual o com a part d'un col·lectiu específic o situació social determinada. En aquest sentit, no sempre requereix de l'acompanyament o impuls de les institucions públiques en l'acció comunitària, de fet, sovint l'acció comunitària sorgeix per la insuficiència de l'acció del sector públic en donar resposta a necessitats socials.

És important però, no plantejar-ho com que en situacions concretes, una exclou l'altra, és a dir, on hi ha serveis i polítiques socials no hi pugui haver acció comunitària i viceversa. Així doncs, es pot donar que hi hagi acció comunitària, hi hagi polítiques socials i que hi hagi les dues coses a la vegada. En aquest document es pretén analitzar com es correlacionen, interactuen i conviuen les dues maneres de satisfer necessitats col·lectives en casos molt determinats que més endavant es detallaran.

2.1 L'administració i les polítiques socials

Generalment les formes d'intervenció social de les administracions públiques modernes són diverses i difícilment quantificables. Es configura una relació entre política social i estructura social, que fa difícil entendre per separat què és la primera. En aquest sentit, la definició de política social que proposen Adelantado, Noguera i Rambla, és la que la considera un dispositiu governamental que permet la gestió de la desigualtat, assignant a cada esfera de l'estructura social (mercantil, estatal, domèstica i relacional) un determinat paper en la satisfacció de les necessitats, reequilibrant el flux de relacions entre elles de forma contínua (2000). En la mateixa obra, els autors complementen la definició de política social afegint que s'articulen en un conjunt de polítiques i programes concrets com expressió d'un determinat model de regulació públic-administrativa del conflicte social. En aquest sentit l'objectiu principal seria la regulació del conflicte social.

Manuel Aguilar Hendrickson (2013) defineix serveis socials de manera àmplia com “tots aquells serveis prestats en el marc de les polítiques socials que inclou: sanitat, educació, serveis de tipus cultural, serveis de cures entre altres i en principi, no inclou les prestacions econòmiques”. Una definició més restringida, l'ofereixen un grup de persones expertes de l'ONU (1959) que conclouen que els serveis socials són “activitats organitzades amb l'objecte de contribuir a una adaptació mútua entre els individus i el medi social, mitjançant la utilització de tècniques i mètodes adreçats al fet que els individus, grups i comunitat puguin satisfer les seves necessitats i resoldre els seus problemes d'adaptació a una societat canviant, així com mitjançant una acció cooperativa per millorar les condicions econòmiques i socials”

Per definir “serveis socials” Toni Vilà (2011) proposa una definició tècnica dels elements bàsics o criteris que els configuren, recollits en tres punts: **1)** els serveis socials operen sobre necessitats i aspiracions humanes; **2)** les respostes que generen han de tenir un contingut tècnic i organitzat, adreçat a la prevenció, la rehabilitació, la integració, la promoció, l'assistència i l'accessibilitat, a través de la creació i enfortiment de relacions interpersonals; i **3)** les respostes poden ser produïdes i aprovisionades de diferents maneres i per part de diferents entitats o persones públiques o privades, sempre que es prestin amb certa formalització i organització.

Amb això, els equipaments socials, que són el subjecte d'anàlisi d'aquesta recerca, són la materialització dels tres punts descrits anteriorment.

2.2 El Pla de Barris

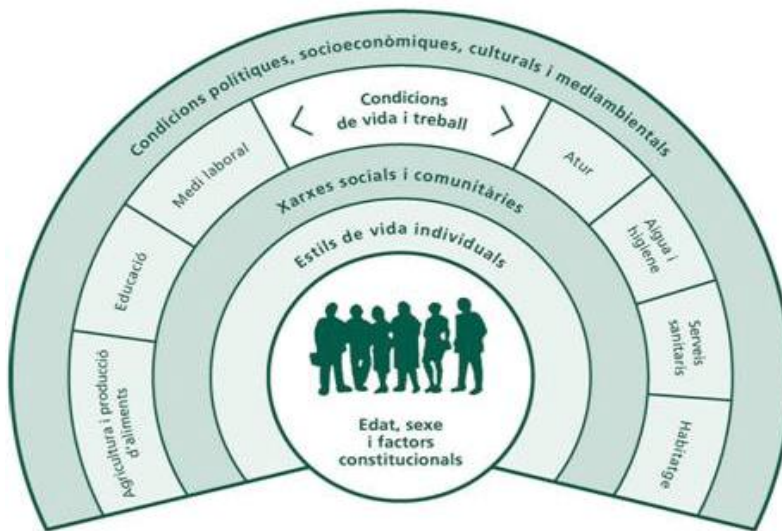
A la ciutat de Barcelona hi ha una gran varietat de polítiques públiques, intervencions polítiques i programes socials que tenen per objectiu combatre la desigualtat territorial de la ciutat. El programa més rellevant en aquest sentit és el Pla de Barris, que fixa els objectius a llarg termini i té una durada de quatre anys. Els objectius específics del Pla de Barris són:

- Crear projectes educatius integrals i transformadors i donar suport als centres amb les tasques socioeducatives complementàries.
- Millorar la qualitat de la salut, reforçant la perspectiva integral, preventiva i comunitària.
- Potenciar la cultura i apropar-la als equipaments de proximitat mitjançant l'acció comunitària.
- Generar activitat econòmica promovent el desenvolupament local i l'economia de proximitat.
- Fer front als dèficits urbanístics i a la manca d'equipaments.

Com que l'objectiu general és abordar les desigualtats en els barris, els plans es desenvolupen en aquells que presenten més mancances en relació a altres barris de la ciutat. Els indicadors socials que es tenen en compte són els que es recullen a la taula general Urban Hear (Ajuntament de Barcelona, 2015), es poden dividir en indicadors de salut, econòmics i socials. Els indicadors vinculats a la salut són: índex d'envelliment, esperança de vida, mortalitat comparativa, mortalitat prematura, tuberculosi, fecunditat adolescent i baix pes en néixer. Els indicadors econòmics són: renda familiar disponible i taxa d'atur. Els indicadors socials són: número de persones grans que viuen soles, nivell d'estudis agregat i la participació a les eleccions.

2.3 L'àmbit sociosanitari

Segons l'Organització Mundial de la Salut els factors que determinen la salut són circumstàncies, algunes d'elles individuals i de naturalesa constitutiva, és a dir, que no es poden modificar, com per exemple l'edat o el sexe en el moment de néixer. Després hi ha una estructura de determinants que es poden modificar per l'acció política o social. Aquests són l'estil de vida individual (fer esport, cuidar l'alimentació, entre altres). També hi ha les xarxes de relacions socials i comunitàries. Després hi ha les condicions de vida i treball (educació, alimentació, consum, oci). Per últim, hi ha les condicions polítiques, socioeconòmiques i culturals que actuen sobre la resta.



Font: Model de determinants de la salut de Dahlgren i Whitehead (1991).

Així doncs, segons l'OMS el 80% dels factors que influeixen en la salut de les persones, escapen dels sistemes sanitaris i es classifiquen en:

- El nivell de renda. Hi ha correlació entre nivells de renda i salut. A majors nivells de renda, millor estat de salut.
- Els nivells d'educació, vinculats a la gestió de l'estrès i l'autoconfiança.
- Les xarxes socials de suport, vinculades a la família, les amistats, la comunitat i el veïnatge. Generen sentiment de pertinença.
- Les condicions i el lloc de treball. Les persones que treballen i disposen de poder de decisió sobre les seves condicions de treball, gaudeixen de major salut.
- La predisposició genètica i l'estil de vida. No es pot controlar la predisposició genètica que s'hereta, però sí que es pot exercir control sobre els hàbits i un estil de vida saludable de vida.
- L'accés i ús de serveis sanitaris, per prevenir i curar malalties.

3. L'acció comunitària, acció col·lectiva

La definició d'*acció comunitària*, genera múltiples debats i discussions, en funció de la perspectiva o aproximació des de la qual es parteixi.

Una definició força genèrica que proposen Lillo i Rosselló de l'acció comunitària, és la que fa referència al procés que es realitza per a la consecució del benestar social de la població, amb la seva participació directa i activa en l'anàlisi, conscienciació i resolució dels problemes que afecten a la comunitat (Lillo i Rosselló, 2004).

En aquest sentit però, pel context del document i la seva intencionalitat i pregunta d'investigació, la definició que més s'ajusta és la que es proposa a la Guia operativa per a l'avaluació de l'acció comunitària (Ajuntament de Barcelona, 2016), dirigida per Oscar Rebollo. En aquesta guia, la definició proposada implica:

- Persones que s'organitzen per fer les coses conjuntament (treballar col·lectivament per assolir objectius col·lectius).
- Formes de participació que involucren tant a professionals de serveis públics com a veïnes i veïns.
- L'origen i l'acompanyament del desenvolupament de les accions comunitàries pot venir del teixit associatiu i veïnal o de les institucions.

En resum, el concepte d'acció comunitària des del qual parteix aquest document, és l'organització i participació veïnal, i treball conjunt entre veïnatge, serveis públics (Guia operativa per a l'avaluació de l'acció comunitària, ajuntament de Barcelona, p. 11).

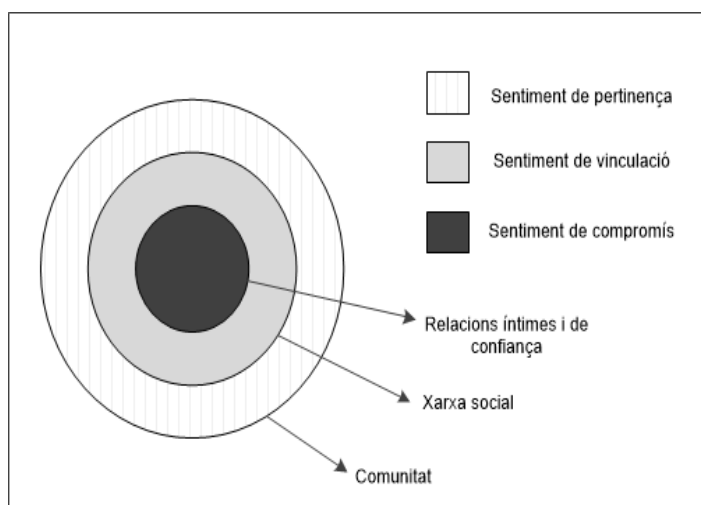
La comunitat com a idea o subjecte social, ha estat objecte d'estudi per a molts estudiosos de les ciències socials. Tonnies (1887) fa la distinció entre comunitat i associació, on la primera la defineix com el resultat de la interdependència de les relacions humanes sorgides de la necessitat natural; mentre que a l'associació li atribueix una obligatorietat motivada per la convenció social i racional del fet associatiu. És important remarcar la naturalitat amb la que es generen les interdependències en la comunitat, i la necessitat d'una convenció social en l'associació, ja que els costos de formar-ne part i vincular-s'hi, varien entre una i altra. Formar part d'una comunitat és més fàcilment possible només pel fet de residir o trobar-se en un context determinat, és la socialització primària de les persones. Posteriorment, hi ha l'associació, la qual va guiada i motivada per interessos racionals i compartits de les persones que les conformen.

3.1 La vinculació social, el capital social i la confiança

Per a què tingui lloc l'acció comunitària, cal que les persones que integren la comunitat incorporin unes determinades actituds i creences compartides en relació a la població del seu territori més immediat. És en aquest punt on es creuen la psicologia i la sociologia.

Es dona un comportament regular i honest entre els membres d'una comunitat, quan existeixen uns valors morals compartits (Fukuyama, 1995). És a dir, la generació de confiança redueix els costos de supervisió i redueix els riscos en les transaccions relacionals, per tant, augmenta la cooperació per a la consecució d'objectius compartits.

Per disseccionar els nivells en que les persones ens relacionem i recolzem entre nosaltres, són molt útils i complementaris els nivells de vinculació social que proposen Benjamin Gottlieb (1981) i Nan Lin (1986). El primer distingeix la vinculació de cada individu en tres nivells de suport social. El nivell **micro** és l'àmbit més proper a la persona, constituït pel conjunt de relacions més íntimes i de confiança de la persona, dels quals deriva un sentiment de compromís i on s'assumeixen una sèrie de normes de reciprocitat i de responsabilitat per part de l'altre. Després hi ha el nivell **meso**, que són les xarxes socials a través de les quals s'accedeix a altres persones. S'emmarquen en les relacions familiars (família no nuclear), el món laboral o les amistats. Generen sentiments de vinculació que requereixen interacció personal i també un cert nivell de reciprocitat. Per últim hi ha el nivell **macro**, que són les relacions que l'individu té amb la comunitat. La vinculació en aquesta esfera indica el grau en què la persona participa i s'involucra a la comunitat i en organitzacions de caràcter voluntari. Aquest tipus de vinculació genera un sentiment de pertinença a una estructura social àmplia i amb un sentit general d'identificació col·lectiva.



Font: Garcia, E. i Herrero, J (2006) *Revista latinoamericana de psicología*: p.38, basat en Lin (1986).

És en l'esfera de la vinculació comunitària on es genera sentiment de pertinença i on es produeix la xarxa de relacions, que donen lloc a l'acció comunitària. Per tant, l'habilitat de cooperar de manera voluntària depèn, al seu torn, del grau en què les comunitats comparteixen normes i valors, i de la seva capacitat per subordinar els interessos individuals als del grup (Coleman, 1990). El manteniment i estabilitat d'aquestes recursos i normes s'emmarquen dintre del concepte capital social.

El concepte de **capital social** que més s'emmarca en el desenvolupament de l'acció comunitària és el que proposa el sociòleg i antropòleg francès Bourdieu (1985), el qual defineix capital social com la suma dels recursos reals o potencials vinculats a la pertinença a una xarxa perdurable de relacions socials, més o menys institucionalitzades de reconeixement mutu. Una altra definició de capital social que cal posar en relació a la de Bourdieu, és la de Coleman, el qual posa l'accent a la dimensió individual del concepte, destacant el benefici personal que s'extreu de les relacions socials institucionalitzades. Per Coleman (1990), el capital social són el conjunt de recursos socio-estructurals que constitueixen un actiu de capital per l'individu i faciliten certes accions dels individus que formen part de les estructures. El capital social per Coleman, és productiu i possibilita la consecució de certs objectius que no serien possibles en la seva absència.

Amb això, ambdós conceptes requereixen d'una estructura de relacions socials, encara que únicament l'existència d'aquestes, no garanteix la generació de capital social. Aquesta forma de capital, resideix en les relacions socials, en el sentit que el capital doncs, és un recurs o la manera d'accedir a un recurs, el qual conjuntament amb altres determinants, permet aconseguir beneficis per qui posseeix aquest capital (Durstun, 2000).

Un altre factor determinant en la generació d'acció comunitària i col·lectiva a través del capital social, és la **confiança**. En aquest sentit, Almond i Verba (1963) conclouen a l'obra *The Civic Culture* que la confiança interpersonal es fonamenta en una expectativa de reciprocitat i és un requisit indispensable per a la formació d'associacions secundàries i la participació en organitzacions comunitàries. Per comprendre la confiança com un factor emocional-individual en la seva interacció en l'esfera comunitària, Parsons (1970), afirma que la confiança respon a la necessitat de promoure les relacions socials, en contextos de risc en la creació de noves relacions, és l'actitud (de lleialtat motivada de manera afectiva) per a l'acceptació de relacions solidàries.

La manera més estesa de classificar els tipus de confiança, són bàsicament dos: la confiança particularitzada i la confiança generalitzada (Glaeser, 1999).

La confiança particularitzada es basa en el coneixement i es crea en els vincles més estrets, normalment familiars, amics i coneguts. Sorgeix en contextos de familiaritat de interaccions reiterades on l'experiència de les pràctiques quotidianes pot mantenir o trencar el grau de confiança entre les persones. És producte de les experiències individuals més o menys positives de confiança (Putnam, 2000).

La confiança generalitzada, en canvi, es refereix al sentit moral de la confiança, que s'utilitza en les relacions més dèbils i distants, per exemple amb desconeguts, la qual depèn de predisposicions naturals, basades en actes de fe cap a la bona conducta dels altres. Està motivada per factors psicològics. Es basa en predisposicions innates o apreses en processos psicològics en les edats primerenques de l'individu (Putnam, 2000).

En relació als nivells de vinculació social (individu - entorn) descrits anteriorment proposats per Nan Lin (1986), la confiança particularitzada és la que trobem en els nivells meso i macro, mentre que la confiança generalitzada la trobaríem en el nivell micro.

Amb això, Acedo i Gomila (2013) proposen l'existència d'una evolució en la interrelació de diverses esferes de confiança, resultat de la integració d'experiències col·lectives i predisposicions individuals. Una d'aquestes esferes on tindria lloc l'acció comunitària, és la que anomenen confiança estratègica. Aquesta és la que sorgeix de l'interès propi, la que porta a l'individu a confiar en els altres, per tal d'assolir un objectiu. Se sustenta del coneixement que la persona amb la qual es confia respondrà segons les expectatives, ja que també està interessada en la relació de confiança (Acedo i Gomila, 2013). Aquest és el tipus de confiança que genera capital social i per tant, acció comunitària.

En resum, el capital social és la matèria primera de l'acció comunitària i aquesta s'alimenta de confiança. A més confiança, major capital social, per tant, menys costos en supervisió de riscos i major predisposició a cooperar.

4. Selecció de casos i variables

Per a la realització d'aquesta recerca, s'han seleccionat quatre serveis, repartits per a tota la ciutat de Barcelona, concretament als barris de la Zona Franca - el Port, Sant Gervasi – la Bonanova, el Raval i a la Trinitat Nova. Aquesta selecció de serveis vinculats a territoris tant repartits, permet inferir en totes les variables relacionades amb l'objecte de la investigació.

Per tal d'apreciar la interacció dels quatre serveis amb els recursos comunitaris del territori, s'han analitzat quatre variables: interacció i treball en xarxa amb altres agents municipals, participació en el Pla de Barris, la interacció amb agents del teixit socioeconòmic i el capital social de l'equip professional dels serveis.

4.1 Els equipaments objecte d'anàlisi

A continuació es realitza una breu descripció dels equipaments socials analitzats.

4.1.1. Equipament Integral Zona Franca

Segons els plecs de clàusules tècniques (Ajuntament de Barcelona, 2019), és un servei adreçat a persones sense llar de Barcelona, homes i dones majors de 18 anys, que ofereix cobertura de necessitats bàsiques d'allotjament, alimentació, higiene, relació i atenció social. L'equipament integral Zona Franca (El Zona Franca) és d'àmbit de ciutat per a persones sense llar amb greus dificultats socials. Engloba serveis d'acolliment diürn (servei de Centre de Dia, servei d'alimentació) i un servei d'acolliment residencial temporal nocturn de primera acollida.

Adreça: Carrer 60, nº9, Zona Franca, districte Sants-Montjuïc.

Professionals: 33

Tipus d'atenció: servei d'acolliment diürn i servei d'acolliment nocturn temporal de primera acollida.

Persones ateses: 120 places.

Perfil de persona atesa: persones sense llar, majors de 18 anys, que presentin indicadors de desestructuració suficients com per a ser valorats com a tals. A més, cal que compleixin els criteris generals d'accés que fixa el Departament, que són: inexistència d'habitatge, sense recursos econòmics o insuficients per sobreviure, que no

manifesti conductes agressives o alterades, no tenir discriminant sanitari, ser autònom en les activitats de la vida diària (AVD) i l'acceptació voluntària del recurs.

Al tractar-se de Centre de Primera Acollida, també es contemplen aquests criteris:

- Si la persona presenta problemàtica d'alcoholisme, en tractament o no, que no manifesti conductes agressives o alterades.
- Si la persona pateix altres toxicomanies, que sigui capaç de mantenir-se abstinent 12 h. seguides.
- Es podrà donar accés a aquelles persones que, d'entrada, no manifestin compromís per iniciar un procés d'inclusió social o de tractament de deshabituació, en cas d'addiccions.

4.1.2. Centre de Primera Acollida de Sarrià

És un servei adreçat a persones sense llar de Barcelona, homes i dones majors de 18 anys, que ofereix cobertura de necessitats bàsiques d'allotjament, alimentació, higiene, relació i atenció social. El CPA Sarrià és d'àmbit de ciutat per a persones sense llar amb greus dificultats socials. És un servei d'acolliment residencial temporal nocturn de primera acollida.

Adreça: Carrer del Císter, nº22, Sant Gervasi la Bonanova.

Professionals: 13

Tipus d'atenció: servei d'acolliment nocturn temporal de primera acollida.

Persones ateses: 60 places (52 homes i 8 dones).

Perfil de persona atesa: persones sense llar, majors de 18 anys, que presentin indicadors de desestructuració suficients per a ser valorats com a tals. A més, cal que compleixin els criteris generals d'accés que fixa el Departament, que són: inexistència d'habitatge, sense recursos econòmics o insuficients per sobreviure, que no manifesti conductes agressives o alterades, no tenir discriminant sanitari, ser autònom en les activitats de la vida diària (AVD) i l'acceptació voluntària del recurs.

Al tractar-se de Centre de Primera Acollida, es contemplen aquests criteris:

- Si la persona presenta problemàtica d'alcoholisme, en tractament o no, que no manifesti conductes agressives o alterades.

- Si la persona pateix altres toxicomanies, que sigui capaç de mantenir-se abstinent 12 h. seguides.
- Es podrà donar accés a aquelles persones que, d'entrada, no manifestin compromís per iniciar un procés d'inclusió social o de tractament de deshabituació, en cas d'addiccions.

4.1.3. Residència Assistida i Centre de Dia per a Gent Gran Trinitat Nova

Es tracta d'un servei que es configura en dues parts, per una banda hi ha la Residència Assistida i per l'altra, el Centre de Dia. En aquest sentit cal tenir en compte la particularitat de que són dues tipologies de servei diferent, però situades en el mateix edifici. En aquest sentit, hi ha persones que són usuàries del servei de Centre de Dia, però no ho són de la Residència Assistida, és a dir, que resideixen a casa seva. Durant el dia però, les persones conviuen i participen de les activitats del centre de manera conjunta.

En aquest sentit el servei de Centre de Dia es defineix en els plecs (Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, 2012) com un servei diürn i d'assistència a les activitats de la vida diària així com de la prevenció i manteniment de les seves capacitats, per a persones grans amb dependències.

La Residència Assistida, és un servei d'acolliment residencial amb caràcter permanent o temporal, i d'assistència integral a les activitats de la vida diària, així com amb la prevenció i estimulació, per a persones grans amb dependència.

Els objectius són oferir un entorn adequat i adaptat a les necessitats d'atenció a les persones; i afavorir la recuperació i el manteniment de l'autonomia personal i social.

Adreça Residència Assistida i Centre de Dia: Carrer de la Fosca, 4, barri Trinitat Nova, districte Nou Barris.

Professionals: 35

Persones ateses: capacitat per a 95 persones (25 el Centre de Dia i 70 la Residència) de les quals 80 són dones i 15 són homes.

Persones destinatàries del servei: en el Centre de Dia, són persones grans que necessitin organització, supervisió i assistència en el desenvolupament de les activitats de la vida diària, i que veuen completada la seva atenció en el seu entorn social i familiar.

Les persones grans són dependents i necessiten una atenció i supervisió constant i per tant, per les seves circumstàncies socials i familiars requereixen la substitució de la llar.

4.1.4. Centre de Dia el Mil·lenari

Segons els plecs de prescripcions tècniques (2013), el Centre de Dia el Mil·lenari és un servei diürn i d'assistència a les activitats de la vida diària, així com la prevenció i manteniment de les seves capacitats, per a persones gran amb dependències.

Els objectius són oferir un entorn adequat i adaptat a les necessitats d'atenció a les persones; i afavorir la recuperació i el manteniment de l'autonomia personal i social.

Adreça: Carrer Nou de la Rambla, 47-49, districte Ciutat Vella

Professionals: 16

Persones ateses: 50 places

Persones destinatàries del servei: persones grans que necessitin organització, supervisió i assistència en el desenvolupament de les activitats de la vida diària, i que veuen completada la seva atenció en el seu entorn social i familiar.

4.1.5. Resum dels equipaments

	El Zona Franca	CPA Sarrià	RA i CD Trinitat Nova	CD el Mil·lenari
Persones ateses	120	60	95	50
Nº professionals	33	13	35	13
Servei residencial	Sí	Sí	Sí	No
Estada limitada	Sí	Sí	No	No
Servei de dia	Sí	No	Sí	Sí
Organisme titular del servei	Institut Municipal de Serveis Socials	Institut Municipal de Serveis Socials	Departament de Treball, Afers Socials i Famílies	Departament de Treball, Afers Socials i Famílies
Persones destinatàries	Persones en situació de sense llar	Persones en situació de sense llar	Gent Gran amb dependència	Gent Gran amb dependència
Barri	Zona Franca – El Port	Sant Gervasi la Bonanova	La Trinitat Nova	El Raval
Districte	Sants-Montjuïc	Sarrià-Sant Gervasi	Nou Barris	Ciutat Vella
Entitat gestora de l'equipament	Suara Cooperativa	Suara Cooperativa	Suara Cooperativa	Suara Cooperativa

Font: Memòria Suara Cooperativa 2018.

4.2 Variables d'anàlisi

Per tal d'analitzar els vincles comunitaris i relacionals entre els serveis descrits anteriorment amb altres agents socials i comunitaris del seu territori, s'ha inferit cada servei amb quatre eixos o variables vinculades al territori i al servei. Aquestes variables, s'analitzen en els quatre casos d'estudi i se'n dedueix la posterior relació per tal d'observar causalitat.

En l'apartat 5. *Metodologia* d'aquest document es desenvolupa com s'ha realitzat la inferència i el recull de la informació de cada equipament en relació a les variables que s'exposen a continuació. En aquest apartat es descriuen es variables i es desenvolupen els criteris que s'han seguit per focalitzar els elements d'anàlisi.

4.2.1. Variable interacció amb altres equipaments municipals (V1)

La primera variable és la interacció amb altres equipaments municipals de naturalesa diferent a la de l'equipament d'anàlisi. Consisteix en observar l'existència de relacions amb aquells agents municipals o administratius que generen activitat social i comunitària i estan creats, regulats o formats per l'administració pública municipal. Es tracta d'equipaments municipals que per la seva naturalesa i activitat poden interactuar i treballar en xarxa amb el servei analitzat i amb les persones ateses.

La tipologia d'equipaments municipals que en els quatre serveis s'ha agafat de referència, són: casals de barri, Centres cívics, Centres de Serveis Socials, Centres d'Atenció Primària, escoles, instituts i biblioteques.

Per altra banda, en el cas dels equipaments per a gent gran, també s'ha incorporat la participació de les persones ateses en programes i projectes comunitaris dinamitzats des de l'ajuntament de Barcelona i destinats a gent gran, però que no formen part del Pla de Barris (RADARS, VINCLES, entre altres).

4.2.2 Variable participació en el Pla de Barris (V2)

La segona variable, és el Pla de Barris. El Pla de Barris es defineix com "un programa per revertir les desigualtats de la ciutat (Ajuntament de Barcelona, 2017). Els seus objectius són: desenvolupar projectes educatius, millorar la qualitat de la salut, dinamitzar projectes de cultura i acció comunitària, generar activitat econòmica i fer front als dèficits urbanístics. Els criteris de selecció de barris en els quals es crea un Pla

de Barri, respon a criteris vinculats a indicadors de desigualtat social, econòmica i condicions de salut (Ajuntament de Barcelona, 2017).

Per analitzar la interacció dels quatre equipaments amb el Pla de Barris, s'han seleccionat aquelles accions concretes i projectes específics que per la seva tipologia i població destinatària, pot haver-hi participació de les persones ateses i complementarietat amb el servei.

4.2.3. Variable interacció amb agents socioeconòmics (V3)

La tercera variable d'anàlisi és la constel·lació d'agents socioeconòmics repartits pel territori on està situat l'equipament. En aquesta variable es busca les relacions amb entitats de tot tipus, però que no tenen una vinculació directa amb cap institució o administració pública, sinó que són originàries del mateix teixit civil i social del territori i per tant, la seva activitat és privada o autogestionada.

Per recollir aquesta xarxa d'agents socioeconòmics que poden treballar en xarxa amb els equipaments analitzats, ja sigui per la seva naturalesa o per la proximitat en el territori, s'ha treballat en base a dues fonts de recerca: **1)** el mapa d'entitats (Ajuntament de Barcelona, Acció Comunitària 2019); i **2)** el Mapa d'Innovació Social a Catalunya (Ismael Blanco, 2014). En aquests dos mapes interactius es recullen projectes i experiències d'acció comunitària de tot el territori i sobretot de la ciutat de Barcelona.

En aquest sentit, s'ha fet un recull de les entitats i projectes que es desenvolupen en el barri, a prop de la ubicació dels equipaments i s'han analitzat alguns aspectes relacionals entre aquests agents i els equipaments, com l'existència de relacions i la intensitat d'aquestes.

4.2.4. Variable capital social de l'equip professional del servei (V4)

La quarta i última variable, és el capital social de les persones que treballen professionalment en els equipaments socials. En aquest sentit, per extreure indicadors d'aquesta variable, s'ha realitzat una enquesta als professionals dels equipaments socials d'anàlisi.

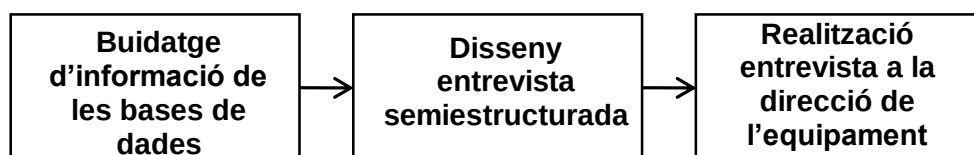
El disseny i contingut de l'enquesta s'ha basat en el treball *Capital social i benestar subjectiu: estudi de viabilitat i proposta d'un sistema d'indicadors a Catalunya* (2006) elaborat per Sebastià Sarasa i Clara Riba. En aquest sentit, l'enquesta consta de vuit preguntes sobre les dimensions de territorialitat, confiança, xarxes i suport, participació social i percepció de les problemàtiques socials.

5. Metodologia

Les variables d'estudi amb què s'infereix cada centre objecte d'estudi, es poden classificar en variables territorials, que són la interacció amb agents municipals, la participació en el Pla de Barris i la interacció amb agents del teixit socioeconòmic (**V1**, **V2** i **V3**); i la variable capital social de l'equip professional (**V4**).

5.1. Variables territorials

Per a les variables V1, V2 i V3, s'ha seguit el mateix procediment per extreure la informació per a cada equipament, que es resumeix en aquest esquema:



5.1.1. Buidatge d'informació de les BBDD

Per a la **V1**, s'ha extret la informació de la plataforma del web municipal *Fem barri* (Aj. de Barcelona (2019), tots aquells recursos municipals que per la seva naturalesa poden interactuar amb l'equipament d'estudi. Aquest mapa interactiu, el qual identifica i localitza tots els recursos municipals del barri, permet activar un sistema de filtres (Equipaments per temes).

Els filtres activats pels equipaments per a persones sense llar, l'El Zona Franca i el CPA Sarrià, després de seleccionar els districtes i els barris, han estat:

- Associacions (només les de tipologia compatible amb l'àmbit de persones sense llar).
- Casals de gent gran.
- Serveis socials.
- Centres Cívics.
- Biblioteques municipals.
- Instituts.
- Centres d'Atenció Primària.
- Casals de barri.
- Instal·lacions esportives.

Els filtres activats pels equipaments per a gent gran, la Residència Assistida i Centre de Dia Trinitat Nova i el Centre de Dia El Mil·lenari, després de seleccionar els districtes i els barris, han estat:

- Associacions (només les de tipologia compatible amb l'àmbit de la Gent Gran).
- Casals de gent gran.
- Serveis socials.
- Centres Cívics.
- Biblioteques municipals.
- Escoles (escoles bressol, primària i secundària).
- Centres d'Atenció Primària.
- Casals de barri.

Amb això, també s'han incorporat en el buidatge per a l'entrevista a equipaments per a Gent Gran, els programes que es desenvolupen d'envelliment actiu des de Gent Gran de l'Àrea Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona.

Per a la **V2**, el buidatge de les accions concretes del *Pla de Barris* s'ha fet des del web municipal del Pla de Barris (2015) a partir de la selecció de tots aquells projectes i accions que es desenvolupen en el marc del Pla de Barris. S'han seleccionat per cada barri on s'ubica el servei d'anàlisi, els quatre àmbits d'actuació: ecologia urbana, activació econòmica, drets socials i educació. Després s'han seleccionat aquelles accions concretes que per la seva tipologia i població destinatària coincideixen amb les de l'equipament d'anàlisi. Tots els barris on s'ubiquen els serveis d'anàlisi, disposen de Pla de Barris excepte Sant Gervasi – Bonanova on s'ubica el CPA Sarrià, que no en té.

Per a la **V3**, s'ha realitzat el buidatge d'agents socioeconòmics del *Mapa d'entitats* (2019), s'ha focalitzat l'equipament en el mapa i s'han activat els filtres pertinents que permet l'aplicatiu.

Els filtres aplicats a l'Equipament Integral Zona Franca i pel CPA Sarrià:

- Districte: Sants Montjuïc / Sarrià- Sant Gervasi.
- Barri: la Marina del Prat Vermell / Sant Gervasi - Bonanova.
- Sector temàtic: drets humans, economia social, educació i formació, gremis i professionals, immigració juvenils, Promoció de la ciutadania activa, suport social i veïnals.

- Pertany a: la Xarxa d'atenció a persones sense llar.

Els filtres aplicats per la RACD Trinitat Nova i pel CD el Mil·lenari:

- Districte: Nou Barris / Ciutat Vella.
- Barri: Trinitat Nova / el Raval.
- Sector temàtic: culturals, dones, gent gran, promoció ciutadania activa, religioses, salut, suport social i veïnals.

Una vegada aplicats aquests filtres en cada equipament, queden a la vista només aquelles entitats que poden interactuar i realitzar treball amb xarxa amb l'equipament d'anàlisi.

Per realitzar el buidatge dels projectes i entitats recollides al mapa d'Innovació Social a Catalunya del la web Barris i Crisi (2014) s'ha localitzat l'equipament en el mapa i s'han extret tots els projectes ubicats a prop del territori on es localitza l'equipament.

Variable	Interacció altres equipaments municipals (V1)	Participació en el Pla de Barris (V2)	Interacció amb altres agents del teixit socioeconòmic (V3)
Font de dades	Web "Fem barri" (Aj. de Barcelona) : https://www.barcelona.cat/ca/viure-a-bcn/fem-barri	Web del Pla de Barris (Aj. de Barcelona): https://www.pladebarris.barcelona	1. Mapa d'entitats (Aj. de Barcelona): mapaentitats.barcelona 2. Barris i crisi: https://barrisicrisi.wordpress.com

5.1.2. Disseny d'entrevista semiestructurada

Una vegada realitzats tots els buidatges, per a cada centre objecte d'estudi, s'han recollit els equipaments municipals, les accions i projectes del Pla de Barris i les entitats del teixit socioeconòmic, s'han incorporat a l'entrevista a realitzar a la direcció del servei (VEURE ANNEX, figures 1, 2, 3 i 4).

S'ha articulat una entrevista en tres blocs, un per a cada variable d'estudi per tal de traslladar la pregunta sobre l'existència d'interacció entre l'equipament i els equipaments, projectes del Pla de Barris o entitats del territori.

El primer es diu **Treball en xarxa** i es pregunta a la direcció de l'equipament objecte d'estudi s'hi s'ha treballat o col·laborat conjuntament amb algun dels equipaments del voltant, els quals estan a la llista resultat del buidatge. Les opcions de resposta són: *No el conec*, *El conec però no hem treballat conjuntament*, *Hem intentat treballar conjuntament però no hem pogut* i *Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament*.

El segon bloc es diu **Participació en el Pla de Barris** i es pregunta a la direcció de l'equipament sobre la participació del centre i de les persones ateses en algun dels projectes impulsats des del *Pla de Barris*. Les opcions de resposta són: *No ho sé*, *Sí, per iniciativa de la persona atesa*, *Sí, li vam proposar des del centre* i *No*.

En aquest bloc i com ja s'ha expressat anteriorment, tots els barris on s'ubiquen els equipaments, disposen d'un *Pla de Barris* concret excepte el CPA Sarrià, que no en té. En aquest cas s'ha preguntat per la participació del centre i de les persones ateses en el *Pla de Barris de Sant Genís dels Agudells – la Teixonera*, ja que és el més pròxim a la ubicació del centre.

El tercer bloc es diu **Del teixit socioeconòmic del barri** i es pregunta si el centre, o alguna de les persones ateses, participa en alguna de les entitats properes a l'equipament. Les opcions de resposta en aquest bloc són un camp de text per a cada entitat.

En tots els blocs, s'ha deixat un camp per *Comentaris*, ja que les opcions de resposta sovint no s'ajusten amb precisió a la realitat relacional entre l'equipament estudiat i la variable inferida.

5.1.3. Realització entrevista a la direcció de l'equipament

S'ha entrevistat a les persones responsables de la direcció de l'equipament, excepte en el cas del CPA Sarrià, que s'ha entrevistat a un educador social de l'equip ja que disposava de més recorregut professional en el servei i podia donar respostes més fonamentades i amb més perspectiva.

Equipament	El Zona Franca	CPA Sarrià	RACD Trinitat Nova	CD El Mil·lenari
Persona entrevistada	Entrevista a la directora V. P. <u>Annex figura 1</u>	Entrevista educador social, professional del centre, A. S. <u>Annex figura 2</u>	Entrevista a la directora de la RACD, C. P. <u>Annex figura 3</u>	Entrevista a la directora, M. LL. <u>Annex figura 4</u>

5.2. Variable capital social (V4)

Com s'ha indicat en marc teòric d'aquest treball i en l'apartat 4.2.4, uns indicadors elevats de capital social de les persones, són favorables per a que es doni acció comunitària i treball en xarxa. Per tant, s'ha dissenyat una breu enquesta que s'ha fet arribar a mitjançant correu electrònic i grups de *Whatsapp* dels equips professionals, per extreure'n indicadors de capital social.

Disseny de l'enquesta i dimensions:

Pregunta	Opcions de respostes	Dimensió / indicador
1.1 Resideixes a prop del teu centre de treball? (Només una opció)	- Resideixo a menys de 20 / 25 minuts. - Resideixo a més de 20 / 25 minuts. - Resideixo en un altre municipi.	Territorialitat
1.2 Saps el nom dels teus veïns i veïnes de l'escala o carrer? (Només una opció)	- Sí, de tothom. - Només sé el nom d'alguns/es veïns/es. - No, encara no els sé. - No	Confiança, xarxes i suport
1.3 Pertanys a alguna organització d'aquest tipus? (Més d'una opció)	- Associació cultural (musical, dansa, etc..). - Associació o club esportiu (futbol, tennis, bàsquet...). - Associació social (AMPA, Plataforma veïnal, ONG...). - No	Participació social
1.4 En els últims dos anys, has sigut voluntari/ària en algun projecte o organització? (Només una opció)	- Sí - No - NS/NC	Participació social
1.5 Creus que, en general, es pot confiar en la gent del barri / entorn on TREBALLE (però fora del servei)?	Escala lineal de l'1 (No es pot confiar-hi) al 4 (Sí que s'hi pot confiar).	Confiança
1.6 Si tingués algun problema, tinc persones al meu voltant (família, amistats) que m'ajudarien. (Només una opció)	- Sí, tinc la meua família - Sí, tinc els meus amics/ gues - Sí, tinc família i amics. - No, m'espavilo jo sol/a.	Xarxes i suport
1.7 Durant les últimes 4 setmanes, fora de la feina, has prestat o rebut aquest tipus d'ajuda (respondre Sí o No):	- He cuidat o m'han cuidat un animal de companyia. - He cuidat o m'han ajudat amb la cura d'infants i/o adults.	Confiança, xarxes i suport

	- He fet o m'han fet algun encàrrec (compres, tasques de la llar). - He regat o m'han regat les plantes. - He guardat o m'han guardat un paquet del repartidor/a. - Disposo o disposen de claus de casa d'amics o veïns.	
1.8 Per últim, en relació a problemes socials com l'accés a l'habitatge, el masclisme, la pobresa energètica, la desigualtat social, etc, quina d'aquestes afirmacions et representa més: (Només una opció)	- Les institucions públiques se' n'han de fer càrrec posant-hi recursos. - Les persones ens hem d'unir per fer front als problemes socials. - Les dues anteriors són complementàries. - NS/NC	Percepció d'abordatge de les problemàtiques socials

Font: Elaboració pròpia a partir del treball de Riba i Sarasa (2006).

6. Síntesi i anàlisi de la informació recollida

Una vegada realitzat el treball de camp, és a dir les entrevistes semiestructurades a referents dels equipaments i les enquestes a professionals (Annex figura 6), es disposa la presentació dels resultats obtinguts.

6.1 Operacionalització de la variable de territori “interacció amb altres equipaments municipals” (V1)

En aquesta variable cal fer la distinció entre els quatre equipaments escollits, els que són d'àmbit de gent gran, és a dir la RACD Trinitat Nova i el CD el Mil·lenari, s'ha preguntat per la interacció amb equipaments municipals, però també per la interacció amb programes municipals d'acció comunitària que no estan vinculats al Pla de Barris. Per tant, l'univers de la V1 dels equipaments per a gent gran, serà major en comparació als equipaments per a persones sense llar. També cal tenir en compte que en cada entrevista es va deixar un camp “Altres” per afegir aquells que no s'han contemplat en el Buidatge de BBDD, però que efectivament interactuen amb l'equipament.

La unitat de mesura d'aquesta variable, és la “interacció”, la qual consisteix en la realització d'algun projecte conjunt, però també col·laboracions puntuals o regulars. També inclou les derivacions que es produeixen entre els centres, és a dir, que algunes de les interaccions estan regulades (p.e: les derivacions dels Centres de Serveis Socials i els CAP) .

Categories de respostes:

- **No / No ho conec:** no han fet mai cap acció conjunta / la direcció de l'equipament no coneixia l'existència d'aquest equipament.
- **Ho conec però no hem treballat conjuntament:** la direcció coneix l'existència de l'equipament però per manca d'oportunitats o temps, no han treballat mai conjuntament.
- **Hem intentat treballar conjuntament però no hem pogut:** degut a circumstàncies determinades no s'ha pogut treballar-hi.
- **Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament:** inclou si s'ha treballat de manera conjunta, puntualment durant els últims dos anys. També inclou aquells en que es disposa de canals regulars de col·laboració.
- **Hi hem participat com equipament:** en el cas dels equipaments per a gent gran, aquells programes o incitatives que hi participen en nom de l'equipament o de l'entitat.
- **Hi ha persones ateses que hi participen:** en el cas dels equipaments per a gent gran, són aquells que per iniciativa de les persones usuàries del servei, a la direcció de l'equipament li consta que alguna persona atesa hi participa.

Una vegada realitzat el treball de camp, el quadre d'interaccions de la V1 queda de la següent manera:

V1					Només equipaments Gent Gran	
Categoria Equipament	No / No ho conec	Ho conec però no hem treballat conjuntament	Hem intentat treballar conjuntament però no hem pogut	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament	Hi hem participat com equipament	Hi ha persones ateses que hi participen
El Zona franca	0	- Centre Cívic Casa del Relloige - Escoles / Instituts	- Biblioteques	- Casal barri de la Vinya - Casal barri de Sant Cristòfol - CAP Manso - CSS la Marina del Port - Taula d'Entitats de la Marina del Port - CAP Doctor Carles Riba (Barkeno -Foc)	N/A	N/A
CPA Sarrià	- Casal de Barri Can Rectoret	- Casal de Barri Espai Putxet - Casa Orlandai - Adrià Centre d'Atenció Primària - Escoles / Instituts*	0	- Centre de Serveis Socials Sant Gervasi - Convent de Sant Agustí - Centre Cívic Pere Pruna - Centre Cívic Vil·la Florida - Biblioteca J. Fuster - Lesseps	N/A	N/A
RACD Trinitat Nova	- Centre Ton i Guida - CAP Roquetes Centre d'atenció primària - CAP Rio de Janeiro - CAP Casernes - En bici sense edat - Canta Gran - Viure i Conviure (estudiants i gent gran)	- Casal de Barri de Trinitat Nova - SomLaPera - Centre de Serveis Socials Guineueta-Verdun-Prosperitat - CAP Trinitat Vella	0	- Casal de Barri la Prosperitat - Centre Serveis Socials Roquetes-Trinitat Nova-Canyelles - CAP Chafarinas - Biblioteca Trinitat Vella Josep Barberó - Escola-Institut Trinitat Nova - Escola Mercè Rodoreda - Escola Valldaura - Institut Picasso (Torre Baró)	- Consell de Gent Gran districte Nou Barris - RADARS - Àpats en companyia - VINCLES BCN	- Habitatges amb serveis per a Gent Gran
CD el Mil·lenari	- Casal de Barri Pou de la Figuera - Centre Cultural Albareda - Consell de Gent Gran districte Ciutat Vella - Viatjar per créixer - Sóc blogger - RADARS - Viure i Conviure (estudiants i gent gran) - Àpats en companyia	- Horts Urbans	0	- Casal de barri Folch i Torres - Centre Cívic Drassanes - CSS Raval Sud - CUAP Pere Camps - CAP Casc Antic - Biblioteca Sant Pau - Escola Labouré - CSS Poble Sec - Institut Miquel Taradell	- VINCLES BCN	- Habitatges amb serveis per a Gent Gran

En blau aquells equipaments que no constaven en el buidatge BBDD però treballen amb l'equipament d'anàlisi

Interacció amb altres equipaments:

El resultat numèric d'interaccions és el següent:

	Nº interaccions amb equipaments inclosos en el buidatge BBDD	Nº interaccions amb equipaments <u>no inclosos</u> en el buidatge BBDD	Nº d'equipaments amb els quals <u>no</u> s'hi interactua i s'han inclòs en el buidatge de la BBDD	Total interaccions	Nº màxim d'equipaments per interactuar	Percentatge
El Zona Franca	4	2	3	6	9	66,66 %
CPA Sarrià	4	1	5	5	10	50%
RACD Trinitat Nova	8	5	10	13	23	56,52%
CD el Mil·lenari	7	4	9	11	20	55 %

Així doncs, s'observa que a la columna "Total interaccions" els equipaments per a Gent Gran (RACD Trinitat Nova i CD el Mil·lenari) disposen d'un ventall de possibilitats d'interacció amb altres equipaments molt més ampli en comparació als de persones sense sostre. Aquest fet, entre altres coses, té a veure amb la introducció de programes d'envelliment actiu (Canta gran, vincles, etc) que s'han inclòs en la bateria de preguntes i que en realitat no són equipaments com a tal. També és en aquesta tipologia d'equipaments on hi ha aparegut més interaccions amb equipaments no inclosos en el buidatge (escoles concertades, escoles d'altres barris, etc).

Pel que fa als equipaments per a persones sense llar, hi ha menys interaccions no incloses en el buidatge. També és rellevant que l'El Zona Franca, ubicat en un polígon industrial, tingui la major interacció dels quatre equipaments i amb qui més distància hi ha és el CPA Sarrià, ubicat en un barri residencial.

6.2 Operacionalització de la variable de territori “participació en el Pla de Barris” (V2)

Per traslladar el nivell de participació de les persones ateses en les accions i projectes del Pla de Barris, s’ha preguntat pel nombre de persones que hi participen. Per tant, la unitat de mesura d’aquesta variable, és el nombre de persones que es beneficien del Pla de Barris. El CPA Sarrià no li aplica aquesta variable donat que el barri no disposa de Pla i no participen en cap altre.

Després de realitzar el treball de camp, els resultats obtinguts són els següents:

Categoria Equipament	Sí, per iniciativa de la persona atesa	Sí, li vam proposar des del centre	No
El Zona franca	0	- Anem per feina". Fundació Mans a les Mans - Barris d'Oficis - Punt itinerant d'assessorament en economia social i solidària - Som La Marina	- Feminització d'ocupacions industrials - Activant capacitats emprenedores amb dones de la Marina - Nous lideratges als Barris - Bombeta: art i comunitat - Projecte 'Teatro Hilando Barrios - Cicle 600: Motor de llibertat' - Baixem al carrer - Dinamització de l'espai lliure per a l'ús esportiu - Suport a entitats
CPA Sarrià	N/A	N/A	N/A
RACD Trinitat Nova	- Baixem al carrer	- Memòria i Cinema - Construcció d'un nou casal per a gent gran	- Projectes de millora de l'espai públic - Exposició 'AIGUA KM 0 / BCN - 1a Fira d'Art, Cultura, Creació i Comunitat de Barcelona - Memòria oral i territori al barri de Trinitat Nova - Grup de caminaires - Nous lideratges als barris - ¿Solos en la Trini?
CD el Mil·lenari	0	- Banc de Recursos Mancomunats de Ciutat Vella - Baixem al carrer	- Xarxes sense gravetat (intercanvi artístic amb persones amb diversitat funcional) - Mediadores i referents comunitàries de salut - Caminades Movem el Raval

Participació en el Pla de Barris:

El resultat numèric de participacions és el següent:

	Nº de projectes i accions del Pla de Barris on hi participen persones ateses	Nº total de projectes i accions del Pla de Barris en què <u>no</u> hi participa cap persona atesa	Nº total de possibles accions del Pla de Barris per participar	Percentatge
El Zona Franca	4	9	13	30,76 %
CPA Sarrià	N/A	N/A	N/A	N/A
RACD Trinitat Nova	3	7	10	42,85 %
CD el Mil·lenari	2	3	5	66,66 %

S'observa doncs, que l'equipament on hi ha més persones ateses que participen en accions del Pla de Barris, és l'El Zona Franca, tot i que també és el que té més opcions per fer-ho (13), mentre que del CD del Mil·lenari n'hi participen menys, però és el que té menys propostes del Pla de Barris, per tant, la ràtio és més elevada (66,66%). En canvi la RACD Trinitat Nova, té la ràtio més baixa (42,85%) malgrat tenir més opcions per a que hi participin (10).

6.3 Operacionalització de la variable interacció amb altres agents del teixit socioeconòmic (V3)

En aquesta variable, la unitat de mesura torna a ser el nombre d'interaccions o col·laboracions de l'equipament i les persones ateses amb altre entitats del teixit socioeconòmic del barri.

Categoria Equipament	Sí que existeix col·laboració	No existeix col·laboració
El Zona franca	- Fundació DAU (Centre Especial de Treball) - Centre Especial de Treball (a través de BCN Activa) - Entitats de la Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar (XAPSELL) - Associació ADAMA - SERIVA (Tractaments alternatius) - Altarriba (Tallers amb gossos) - Gimnàs Sant Pau (Raval)	- PAH / Sindicat de Llogaters - Cooperatives de consum - Bancs de temps
CPA Sarrià	- Entitats de la Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar (XAPSELL) - Llar de Pau - Casa de Convalescència - Centre Maria Reina - Centre Especial de Treball (a través de BCN Activa)	- Ateneu Popular de Vallcarca - PAH / Sindicat de Llogaters - Associació de veïns i veïnes de Craywinckel - Fundació Privada Família i Benestar Social FIBS - Cooperatives de consum - Bancs de temps
RACD Trinitat Nova	- Associació de Veïns de la Trinitat Nova - Associació de Veïns de la Trinitat Vella - Fundació Privada Trinijove - Plataforma Vecinal Trinitat Vella - Ateneu Popular 9 Barris - Grup de dones Trinitat Vella - Espai ViaBarcino	- Casal de Gent Gran Platja d'Aro
CD el Mil·lenari	- Fundació Escó (Entitat adherida a l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva) - Consell Nacional de Dones de Catalunya - Fundació Surt - Casal dels infants - Tot Raval - Laberint Cultura - Escola Pia (Casal d'estiu joves) - Fundació ARED - Escola CINTRA - CSIC (grup d'arqueòlegs)	- Associació Veïns del Carrer Nou de la Rambla i Rodalies - Associació Cultura i Oci de la Tercera Edat - Casa - Taller de Marionetas de Pepe Otal (molt a prop) - Banc de temps del Raval - Casal de la Solidaritat

En blau aquelles entitats que no constaven en el buidatge BBDD però que col·laboren amb l'equipament

Interacció amb altres entitats del teixit socioeconòmic:

El resultat numèric d'interaccions és el següent:

	Nº de col·laboracions amb entitats incloses en el buidatge BBDD	Nº de col·laboracions amb entitats <u>no incloses</u> en el buidatge BBDD	Nº d'entitats del territori amb qui <u>no</u> s'hi interactua i s'han inclòs en el buidatge de la BBDD	Total col·laboracions	Nº màxim d'entitats per col·laborar	Percentatge
El Zona Franca	3	4	3	7	10	70 %
CPA Sarrià	4	0	6	4	10	40 %
RACD Trinitat Nova	5	2	1	7	8	87,5 %
CD el Mil·lenari	4	6	5	10	15	66,6 %

El resultat que s'observa en aquesta inferència, és que hi ha més enquadrament real entre el Buidatge BBDD i la interacció entre equipaments i entitats. Per tant, es destaquen els elevats percentatges obtinguts en les ràtios (només el CPA Sarrià està per sota del 50%). També destaca l'elevat nombre d'entitats no contemplades i per tant, no incloses en el Buidatge BBDD d'entitats que col·laboren amb el CD el Mil·lenari. També cal remarcar que en l'Ateneu Popular 9 Barris s'hi allotgen diverses entitats i en aquest recull s'han comptabilitzat totes com una de sola per simplificar.

6.4 Operacionalització de la variable capital social del equip professionals (V4)

L'enquesta sobre el capital social que es va enviar als professionals dels equipaments estudiats, recull preguntes sobre aspectes fonamentals per a què es doni aquest recurs, com són la confiança interpersonal, les xarxes de suport, la participació social, la territorialitat i la percepció d'abordatge de les problemàtiques socials. Per tal de tenir un equip de professionals que facilitin la participació comunitària de les persones ateses en els equipaments, els indicadors de capital social cal que siguin com més elevats millor. Els resultats complets de l'enquesta són a l'Annex figura 5.

S'observa que pel que fa a la territorialitat, el 50 % de professionals viuen lluny del centre de treball, per tant, hi ha menys nivell d'arrelament en el territori.

Per altra banda, els nivells de confiança interpersonal són força elevats, ja que gairebé el 80% coneixen el nom de quasi tots els seus veïns o de tots. També s'observa confiança interpersonal ja que la percepció subjectiva de confiança generalitzada amb la gent del barri on treballen, un 70% consideren que s'hi pot confiar molt o bastant. A més, el 80% diuen tenir família i amics que els ajudarien en cas que tinguessin algun problema.

En relació a la participació social, el 56,2% pertanyen en associacions culturals, esportives o socials. El 60% han estat voluntaris / àries en algun projecte o organització durant els últims dos anys.

Per últim, el 81% de les persones enquestades consideren que per fer front a les problemàtiques socials, cal la col·laboració entre l'administració i la ciutadania. Aquest fet és rellevant donat que es podria assumir que únicament és l'administració qui ha de donar resposta a les problemàtiques col·lectives i per tant, es desactivaria la participació social.

Per fer que aquestes dades siguin operatives en relació a la resta de variables es fa el la mitjana dels indicadors comentats anteriorment. Amb això la mitjana de capital social de les persones que treballen en els equipaments estudiats es calcula a partir d'aquests indicadors:

Pregunta	1.1	1.2	1.5	1.6	1.3	1.4	1.8
Dimensió	Territori alitat	Confiança interpersonal	Confiança interpersonal	Confiança interpersonal	Participació social	Participació social	Percepció problemàtiques socials
%	50% viuen a més de 25 minuts de la feina	80% saben quasi tots o tots els noms veïns	70% confien en la gent del barri on treballen	80% compten amb família i amics per ajudar-los	56% pertanyen en alguna associació	60% han sigut voluntaris els últims 2 anys	80% perceben que l'Adm, i la societat civil han de cooperar per abordar problemes socials

* S'omet la pregunta 1.7 la qual preguntava per aspectes quotidians per extreure dades sobre la confiança interpersonal, ja que no permet extreure percentatges.

El resultat de calcular la mitjana d'aquests indicadors de capital social, és del **68%**. Amb això, per simplificar l'operacionalització d'aquesta variable, s'utilitzarà aquesta mitjana per a tots els equipaments.

6.5 Altres aspectes rellevants

En el moment de fer el treball de camp, van anar sorgint una sèrie de qüestions difícilment quantificables però amb certa incidència en les variables d'estudi. A continuació es descriuen per cada equipament:

El Zona Franca:

- La ubicació del servei en un polígon industrial dificulta a priori la interacció i el treball en xarxa amb altres agents comunitaris.
- Des del centre, s'organitzen activitats de participació interna, vinculades al funcionament del servei.

CPA Sarrià:

- El professional entrevistat assegura que les característiques d'emplaçament de l'equipament, dificulta l'activitat comunitària ja que el perfil de veïnatge genera tensions amb les persones que s'hi atenen.
- Des del centre, s'organitzen activitats de participació interna, vinculades al funcionament del servei.

RACD Trinitat Nova:

- Es percep diferència entre els tècnics de l'ajuntament pel que fa a la dinamització comunitària en comparació el barri contigu, la Trinitat Vella.
- Des del centre, s'organitzen activitats de participació interna, vinculades al funcionament del servei. Per altra banda, gran part d'interaccions i col·laboracions d'aquest equipament són obertes a la ciutadania.

CD el Mil·lenari:

- Des del centre, s'organitzen activitats de participació interna, vinculades al funcionament del servei.
- Comparteixen immoble amb la Residència el Mil·lenari.

7. Consideracions finals i conclusions

A continuació, per anar acabant aquest treball, s'assenyalen les limitacions que han anat apareixent durant el transcurs de la investigació. Finalment, es fa una descripció de les principals conclusions.

7.1 Límits de la investigació

La selecció de variables s'ha focalitzat en equipaments municipals, el Pla de Barris, entitats del teixit socioeconòmic i el capital social, però cal remarcar que no són les úniques variables que incideixen en la incorporació de la perspectiva comunitària dels centres estudiats.

S'ha procurat desenvolupar una investigació mixta en termes d'anàlisi quantitatiu – qualitatiu, però finalment se'n fa una lectura més aviat quantitativa. Les unitats de mesura de les variables (interaccions, persones ateses que participen en el Pla de Barris, col·laboracions i els indicadors de capital social) venen motivades per factors complicats de quantificar.

No s'ha pogut recollir de manera directa un anàlisi de la incidència de les persones ateses, les quals són el públic objectiu de la investigació.

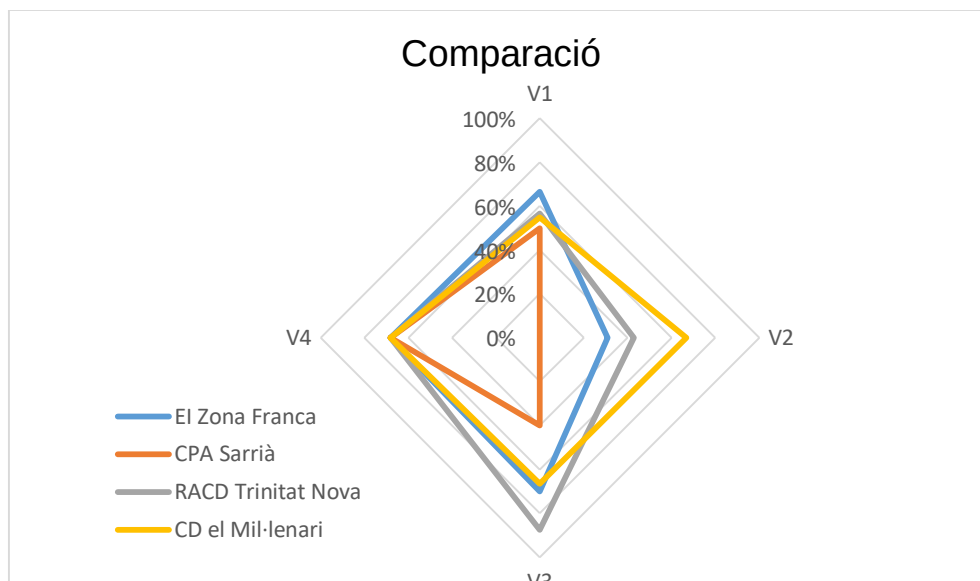
La mostra de professionals que han contestat el qüestionari de capital social, un total de 32 respostes, no és del tot significatiu, tenint en compte que la població de la variable era de 94 persones (la suma de tots els professionals que treballen en els quatre equipaments). Per tant, l'ha contestat un 34%. A més per motius de protecció de dades es va demanar excloure la pregunta de l'enquesta que identificava la persona que responia amb l'equipament (mantenint l'anonimat), per no vincular les respostes amb l'equipament.

No s'ha inferit en la variable equipament diürn – residencial, ni en el fet que uns siguin d'estada limitada per a les persones ateses.

7.2 Conclusions en base variables

Aquesta recerca ha consistit en un anàlisi comparat entre quatre equipaments i dos eixos d'estudi (variables de territori i variable capital social). És a dir, dels subjectes d'estudi (els quatre equipaments) s'infereix la relació causal amb dos tipus de variables, les de territori (V1, V2 i V3) i la de capital social (V4).

El resultat és la comparació entre aquests equipaments i la seva mirada comunitària en relació a les variables territorials.



Variable interacció amb altres equipaments municipals (V1)

L'El Zona Franca és l'equipament que més interactua amb altres agents socials municipals, fet destacable donat el seu aïllament geogràfic per la ubicació en un polígon industrial. La resta d'equipaments no presenten grans diferències, la forquilla és entre un 50% i un 56% en intensitat d'interacció. Un aspecte rellevant a destacar de la interacció entre equipaments de persones sense llar i Centres Cívics, és el fet que molts dels cursos i formacions que ofereixen són de pagament, fet que exclou a les persones ateses d'aquests equipaments.

	Total interaccions	Nº màxim d'equipaments per interactuar
El Zona Franca	6	9
CPA Sarrià	5	10
RACD Trinitat Nova	13	23
CD el Mil·lenari	11	20

El factor tipologia de servei i ubicació territorial tenen un pes rellevant ja que els centres per a gent gran disposen del doble d'equipaments municipals amb qui poder interactuar i de més projectes impulsats per l'administració en què participar. Tot i així, l'indicador més elevat d'aquesta variable és el de l'El Zona Franca, cosa que significa que del ventall màxim d'equipaments per fer treball en xarxa que pot aspirar ho fa en un 66,66 %. D'altra banda, la RCD Trinitat Nova i el CD Mil·lenari, interactuen amb gairebé el doble d'equipaments municipals, però els seu sostre és més del doble.

Variable participació en accions i projectes del Pla de Barris (V2)

El CD el Mil·lenari, és l'equipament que treu més rendiment del Pla de Barris dintre de les seves possibilitats. També és rellevant que al CPA Sarrià no participin del Pla de Barris de Sant Genís dels Agudells – la Teixonera, tot i estar ubicats a Sarrià.

	Total participacions en accions del PdeB	Nº màxim d'accions possibles per participar
El Zona Franca	9	13
CPA Sarrià	N/A	N/A
RACD Trinitat Nova	7	10
CD el Mil·lenari	3	5

En aquesta variable, l'El Zona Franca és qui treu més profit del Pla de Barris, però també és qui més opcions per fer-ho té. Per contra, el CD el Mil·lenari és qui menys hi participa, però també qui té menys projectes i accions que s'ajustin a les necessitats de les persones, per tant, té la ràtio de participació més alta. Per

últim, en relació a la V2, cal destacar que dues de les direccions dels equipaments no coneixien l'existència del Pla de Barris com a tal, però després sí que coneixien els programes i accions que es desprenien. Per exemple: coneixen el projecte *Baixem al carrer*, però no saben que s'emmarca en el Pla de Barris.

Variable interacció amb entitats del teixit socioeconòmic (V3)

Resulta rellevant destacar la gran diferència entre el CPA Sarrià i la RACD Trinitat Nova en la V3. Cal tenir present que les ràtios de col·laboració en unitats de mesura són de 4 col·laboracions amb entitats de les 10 que s'han preguntat en el CPA Sarrià, per 7 col·laboracions amb entitats de les 8 que s'han preguntat a la RACD Trinitat Nova. Per tant, aquesta diferència en els nivells de col·laboració entre agents poden indicar el tipus de cultura comunitària i de treball en xarxa de cada territori (Trinitat Vella i Sarrià Sant Gervasi).

	Total col·laboracions	Nº màxim d'entitats amb qui pot col·laborar
El Zona Franca	7	10
CPA Sarrià	4	10
RACD Trinitat Nova	7	8
CD el Mil·lenari	10	15

En aquesta variable és el CD el Mil·lenari qui té més possibilitats de col·laborar amb altres entitats i de fet és l'equipament que més ho fa. Però qui treu més rendiment, en relació a les possibilitats que ofereix el teixit

socioeconòmic del territori és la RACD Trinitat Nova.

La variable capital social (V4)

Aquesta variable és constant en els quatre casos per motius descrits anteriorment en el punt 7.1.

7.3 Conclusiones per equipaments

Amb això i per tal de mesurar l'àrea del gràfic radial anterior i establir un sol indicador sobre la incorporació de la mirada comunitària dels equipaments, es calcula la mitjana dels resultats de totes les variables en relació als equipaments per extreure un indicador d'incorporació de perspectiva comunitària.

	Mitjana (V1, V2, V3 i V4)
CD el Mil·lenari	64,25%
RACD Trinitat Nova	64%
El Zona Franca	59%
CPA Sarrià	39,50%

Finalment, es conclou que:

- L'El Zona Franca, treballa amb xarxa amb altres equipaments municipals, dintre del seu rang de possibilitats. És important remarcar els factors condicionants que són: l'estada temporal de les persones ateses i les possibilitats que permeten les persones que s'hi atenen (sovint amb situacions cronificades de sensellarisme i amb problemes de salut mental).
- El CPA Sarrià, és l'equipament amb l'indicador més baix de vinculació comunitària. Tot i així té a l'abast un gran nombre d'entitats del teixit socioeconòmic, però no hi ha predisposició a intercooperar, degut a factors territorials del barri. A més, no hi ha opció de participar en el Pla de Barris.
- La RACD Trinitat Nova, és l'equipament que més col·labora amb entitats del teixit socioeconòmic. En el seu favor hi ha la tipologia de persones ateses, les variables territorials i la cultura comunitària i veïnal del barri.
- El CD el Mil·lenari, és l'equipament que en la seva globalitat, presenta majors indicadors de perspectiva comunitària, tot i només destacar per sobre dels altres en el Pla de Barris. Al seu favor, té la tipologia de persones ateses, les variables territorials i la cultura comunitària i veïnal del barri.

8. Bibliografia

- Acedo, C. i Gomila, A. (2013) Confianza y cooperación: una perspectiva evolutiva. Contrastes. Revista Internacional de Filosofía. Suplemento 18.
- Adelantado, José, (2000). Cambios en el estado del bienestar: políticas sociales y desigualdades en España. Icaria: 20-24.
- Aguilar Hendrickson, M. (2013) Los servicios sociales en la tormenta. Documentación Social 166.
- Ajuntament de Barcelona (2017) Pla de Barris de Barcelona: <https://www.pladebarris.barcelona/>
- Ajuntament de Barcelona, (2019) Fem barri : <https://www.barcelona.cat/ca/viure-a-bcn/fem-barri>
- Ajuntament de Barcelona, (2019) Mapa d'entitats: <https://mapaentitats.barcelona/>
- Ajuntament de Barcelona, (2019) Plecs de prescripcions tècniques E I Zona Franca. https://contractaciopublica.gencat.cat/ecofin_pscp/AppJava/notice.pscp?reqCode=viewCn&idDoc=46010042
- Ajuntament de Barcelona, Àrea Qualitat de vida, Igualtat i Esports (2016) Guia operativa d'avaluació de l'acció comunitària: https://ajuntament.barcelona.cat/acciocomunitaria/sites/default/files/recursos/guia_operativa_avaluacio_accio_comunitaria_acc.pdf
- Ajuntament de Barcelona, Consell Benestar Social (2018) Estratègia per al disseny d'un model d'atenció integrada social i sanitària a la ciutat de Barcelona.
- Almond, Gabriel i Verba, Sidney (1963) The civic culture. Princeton
- Bourdieu, P. (1986). Poder, derecho y clases sociales , Bilbao: Desclée: 131-148.
- Coleman, J.S. (1990). Fundamentos de la teoría social. Centro de Investigaciones Sociológicas
- Dahlgren i Whitehead (1991) Policies and strategies to promote social equity in health. Institute for futures studies.
- Durston, John (2000) ¿Qué es el capital social comunitario? , CEPAL.
- Fukuyama, Francis (1995) Trust: The Social Virtues and the Creation of Prosperity (New York: Free Press).
- Glaeser, E. L. (1999) What is social Capital? The determinants of trust and trustworthiness. Cambridge

- Gottlieb, B. H. (1981) Social networks and social support in community mental health. London: p. 11-42.
- IGOP-UAB (2015) Barris i Crisi: <https://barrisicrisi.wordpress.com/>
- Lago, Ignacio (2008) La lógica de la explicación en las ciencias sociales: una introducción metodológica. Alianza Editorial.
- Lillo, N., i Rosello, E. (2004). Manual para el Trabajo Social Comunitario. Madrid: Narcea: 19-25.
- Lin, Nan (1986) Conceptualizing social support. New York: p. 17-30
- Organització Mundial de la salut (2013) Health Impact Assessment. <https://www.who.int/hia/evidence/doh/en>
- Parsons, T. (1970) Research with human subjects and the professional complex: p.116-151
- Pla Municipal d'Acció Comunitària: 2018 – 2022, Ajuntament de Barcelona, Àrea de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència: 19-30 https://ajuntament.barcelona.cat/acciocomunitaria/sites/default/files/PlaMunicipalAC2018-2022_web.pdf
- Putnam, R. (2000) Bowling alone: the collapse and revival of american community. New York.
- Sarasa, Sebastià i Riba, Clara (2006) UPF: Capital social i benestar subjectiu: estudi de viabilitat i proposta d'un sistema d'indicadors a Catalunya.
- Suara Cooperativa, (2019) Memòria de sostenibilitat 2018: <http://memoria.suara.coop/es/2018/#page=1>
- Tönnies, F. (1887). Comunitat i associació. Barcelona, Edicions 62, 1984.
- Vilà Mancebo, Antoni (2011) Serveis socials: Aspectes històrics, institucionals i legislatius, UOC.

9. Annexos

FIGURA 1

Entrevista a V. P, directora de l'El Zona Franca (en groc preguntes de la V1, en blau de la V2 i en rosa de la V3)

Marca de temps	6/19/2019 18:10:12
1. El centre disposa d'una cartellera on s'hi anuncien activitats, tallers, formacions i programacions, de centres cívics, casals etc... per a les persones ateses?	Sí
Contingut:	dues cartelleres una per les activitats del centre de dia i una per altres activitats (l'acte de l'assemblea). Des del seguiment individual es fa la derivació a entitats o recursos comunitaris
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Casal barri de la Vinya]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Casal de Barri de Sant Cristòfol]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Centre cívic Casa del Rellotge]	Ho conec però no hem treballat conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [CAP Manso]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [CSS la Marina – Zona Franca]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Escoles /Instituts]	Ho conec però no hem treballat conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Biblioteques]	Hem intentat treballar conjuntament però no hem pogut

En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Altres]	No ho conec
Altres	Es troben a la taula d'entitats de la marina (entitats, empreses, etc...) CAP carrer Espai Barkeno Foc
Escoles / Instituts	Ho conec però no hem treballat conjuntament
Biblioteques	Tenim relació per l'ús dels ordinaors
Alguna persona atesa ha participat en alguna de les accions del Pla de Barris de la Marina (2017- actualitat)?	Sí
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Impulsem el que fas: "Anem per feina". Fundació Mans a les Mans]	Sí, li vam proposar des del centre
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Barris d'Oficis]	Sí, li vam proposar des del centre
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Feminització d'ocupacions industrials]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Punt itinerant d'assessorament en economia social i solidària]	Sí, li vam proposar des del centre
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Activant capacitats emprenedores amb dones de la Marina]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Nous lideratges als Barris]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Bombeta: art i comunitat]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Projecte 'Teatro Hilando Barrios']	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Som La Marina]	Sí, li vam proposar des del centre

Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Cicle 600: Motor de llibertat]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Baixem al carrer]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Dinamització de l'espai lliure per a l'ús esportiu]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Suport a entitats]	No
Comentaris:	Han anat a alguna reunió (novembre 2018) També treballen molt amb Barcelona Activa Amb algunes entitats hi ha contacte puntual
Fundació DAU (Centre Especial de Treball)	Sí, hi tenim contacte, hi ha comunicació sovint
Algun Centre Especial de Treball	Tot mitjançant BCN ctiva
PAH / Sindicat de Llogaters	No
Entitats de la Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar (XAPSLL)	Sí, a les comissions de treball hi van com equipmanet. Comissió de seguiment del pla de sensellarisme i Comissió Bones pràctiques d'acompanyament social. També participen a la comissió d'aporofobia
Cooperatives de consum:	no
Banc de temps:	No
Alguna associació:	
Per iniciativa pròpia, realitzeu algun projecte comunitari:	No
Quines:	Ara mateix no, hi participem. Abans venien ADAMA (tancat) i SERIVA (tractaments alternatius) Altarriba (taller de gossos)
Es disposa d'un espai de participació interna on les persones ateses poden proposar i decidir les activitats?	Sí
Descripció espai:	Assemblea: sobre el servei i vida quotidiana, convivència, activitats, etc

Quin tipus d'activitats realitzeu?	Altres
Activitats:	Tallers de recerca de feina: Entrevista CV / formació castellà. Gimnàs Sant Pau: es coneixen i es coordinen les derivacions. Projecte Llavors. Torneig de futbol a les tres xemeies diverses entitats de la XASPLL

FIGURA 2

Entrevista a A. S, educador social del CPA Sarrià (en groc preguntes de la V1, en blau de la V2 i en rosa de la V3)

Marca de temps	7/19/2019 19:25:32
1. El centre disposa d'una cartellera on s'hi anuncien activitats, tallers, formacions i programacions, de centres cívics, casals etc... per a les persones ateses?	Sí
Contingut	
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Casal de Barri Can Rectoré]	No ho conec
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Casal de Barri Espai Putxet]	Ho conec però no hem treballat conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Casa Orlandai]	Ho conec però no hem treballat conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Centre de Serveis Socials Sant Gervasi]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Adrià Centre d'Atenció Primària]	Ho conec però no hem treballat conjuntament

En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Convent de Sant Agustí]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Centre Cívic Pere Pruna]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Centre Cívic Vil·la Florida]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Escoles / Instituts]	Ho conec però no hem treballat conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Biblioteques]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
Altres	
Escoles / Instituts	No, la relacions eren tenses. Ens hem adaptats x no general tensions.
Biblioteques	Pere pruna i ila florida. Plaça lesseps j fuster
Comentaris:	Van molt al centre de la ciutat
Alguna persona atesa ha participat en alguna de les accions del Pla de Barris de Sant Genís del Agudells i la Teixonera (2017- actualitat)?	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Barris d'Oficis]	
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Punt itinerant d'assessorament en economia social i solidària]	

Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Suport a la cooperativa Tecomate]	
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Servei itinerant d'orientació i suport laboral]	
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Nous usos comunitaris a l'entorn de Can Soler (Centre de natura)]	
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Projecte "Cafè tertúlia"]	
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Nous lideratges als Barris]	
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Baixem al carrer]	
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Servei d'Organitzadors Comunitaris (desenvolupament de projectes comunitaris estratègics)]	
Comentaris:	No hi participem ni ens han informat
Fundació Privada Adana	No existeix ja
Ateneu Popular de Vallcarca	No
PAH / Sindicat de Llogaters	No
Entitats de la Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar (XAPSLL)	Sí, com a ca sarrià.
Llar de Pau - Casa de Convalescència	Sí, derivem persones x inserció laboral
Associació de veïns i veïnes de Craywinckel	No
Fundació Privada Família i Benestar Social FIBS	No
Centre Maria Reina	Hem fet alguna Cosa alimentació
Cooperatives de consum:	No
Banc de temps:	No
Centres Especials de Treball	Algunes usuàries

Barcelona Activa	Sí. S'orienta a les persones cap allà
Per iniciativa pròpia, realitzeu algun projecte comunitari:	Sí
Quines:	Portes obertes, però procurem no fer soroll
Es disposa d'un espai de participació interna on les persones ateses poden proposar i decidir les activitats?	Sí
Descripció espai:	Es fa assemblees, 17 persones de 60
Algun aspecte que creus rellevant a nivell comunitari que no hagi sortit?	No, el barri té unes característiques particulars

FIGURA 3

Entrevista a C. P, directora de la RACD Trinitat Nova (en groc preguntes de la V1, en blau de la V2 i en rosa de la V3)

Marca de temps	12/07/2019 16:46
1. El centre disposa d'una cartellera on s'hi anuncien activitats, tallers, formacions i programacions, de centres cívics, casals etc... per a les persones ateses?	Sí
Contingut	
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Casal de Barri de Trinitat Nova - SomLaPera]	Ho conec però no hem treballat conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Centre Ton i Guida]	No ho conec
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Casal de Barri la Prosperitat]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament

En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Centre Serveis Socials Roquetes-Trinitat Nova-Canyelles]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Centre de Serveis Socials Guineueta-Verdun-Prosperitat]	Ho conec però no hem treballat conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [CAP Chafarinas]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [CAP Roquetes Centre d'atenció primària]	No ho conec
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [CAP Rio de Janeiro]	No ho conec
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [CAP Casernes]	No ho conec
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [CAP Trinitat Vella]	Ho conec però no hem treballat conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Biblioteques]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Escoles / Instituts]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
Altres	

Quines escoles / Instituts?	Escola insti- trinitat Nova Activitats regulars / Escoal Mercè Rodoreda / Escola valldaura / Institut torre Baró (Picasso) puntuals x nadal
Quines biblioteques?	Biblio Trinitat Vella Jose barbero
Quins Casals de Gent Gran?	No
Quins centres cívics?	No
Comentaris:	
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a RACD Trinitat Nova en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en l'equipament que hi participi? [Consell de Gent Gran districte Nou Barris]	Hi hem participat com a RACD Trinitat Nova
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a RACD Trinitat Nova en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en l'equipament que hi participi? [En bici sense edat]	No
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a RACD Trinitat Nova en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en l'equipament que hi participi? [Canta Gran]	No ho sé
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a RACD Trinitat Nova en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en l'equipament que hi participi? [VINCLES BCN]	Hi hem participat com a RACD Trinitat Nova
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a RACD Trinitat Nova en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en l'equipament que hi participi? [RADARS]	Hi hem participat com a RACD Trinitat Nova

D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a RACD Trinitat Nova en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en l'equipament que hi participi? [Viure i Conviure (estudiants i gent gran)]	No
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a RACD Trinitat Nova en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en l'equipament que hi participi? [Habitatges amb serveis per a Gent Gran]	Hi ha persones ateses que hi participen
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a RACD Trinitat Nova en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en l'equipament que hi participi? [Àpats en companyia]	Hi hem participat com a RACD Trinitat Nova
Alguna persona atesa ha participat en alguna de les accions del Pla de Barris de Trinitat Nova (2017-actualitat)?	Sí
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions TRINITAT NOVA: [Projectes de millora de l'espai públic]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions TRINITAT NOVA: [Exposició 'AIGUA KM 0 / BCN']	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions TRINITAT NOVA: [1a Fira d'Art, Cultura, Creació i Comunitat de Barcelona]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions TRINITAT NOVA: [Memòria oral i territori al barri de Trinitat Nova]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions TRINITAT NOVA: [Grup de caminaires]	No

Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions TRINITAT NOVA: [Nous lideratges als barris]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions TRINITAT NOVA: [Baixem al carrer]	Sí, li vam proposar des del centre
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions TRINITAT NOVA: [Memòria i Cinema]	Sí, per iniciativa de la persona atesa
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions TRINITAT NOVA: [Noves xarxes de comunitats veïnals de la zona nova]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions TRINITAT NOVA: [¿Solos en la Trini?]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions TRINITAT NOVA: [Menjallibres]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna de les accions del Pla de Barris de Trinitat Vella (2017-actualitat)?	Sí
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions del pla de barris de TRINITAT VELLA: [Projecte ocupacional per a persones en situació irregular administrativa]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions del pla de barris de TRINITAT VELLA: [Las Magas: grup de costura d'arts escèniques]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions del pla de barris de TRINITAT VELLA: [Construcció d'un nou casal per a gent gran]	Sí, li vam proposar des del centre
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions del pla de barris de TRINITAT VELLA: [Millores al passadís de la Trinitat Vella]	Sí, li vam proposar des del centre

Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions del pla de barris de TRINITAT VELLA: [Memòria Visual de Trinitat Vella]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions del pla de barris de TRINITAT VELLA: [Documental sobre la Presó de Dones de la Trinitat]	Sí, li vam proposar des del centre
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions del pla de barris de TRINITAT VELLA: [Accions i projectes que incideixin en la inclusió de la diversitat i la convivència: Activitat esportiva per a dones]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions del pla de barris de TRINITAT VELLA: [Recull, treball i difusió de la memòria popular col·laborativa]	Sí, li vam proposar des del centre
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions del pla de barris de TRINITAT VELLA: [Baixem al carrer]	Sí, per iniciativa de la persona atesa
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions del pla de barris de TRINITAT VELLA: [Caminades i esport per a Gent gran amb CEM]	Sí, li vam proposar des del centre
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions del pla de barris de TRINITAT VELLA: [Suport i formació de treballs de recerca històrica amb alumnes d'institut]	No ho sé, No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions del pla de barris de TRINITAT VELLA: [Promoció de la dinamització del parc de la Trinitat amb activitats culturals]	No

Comentaris:	· anys d'immersió/ diferències amb els tècnics de barri entre TV i TN. / A la zona de la presó volen fer equipaments (traslladar el CD, etc...)
Associació de Veïns de la Trinitat Nova	Sí. Escola de salut / lloguen el teatre de la resi.... relació regular
Associació de Veïns de la Trinitat Vella	CD TV molta relació
Casal de Gent Gran Platja d'Aro	No
Fundació Privada Trinijove	Alguna cosa a TN: jardineria... fa temps que no
Plataforma Vecinal Trinitat Vella	Sí
Artíbarri	Amb l'Ateneu popular 9 Barris hem col·laborat (Teatre, circ...)
Agrupació de Gent Gran de Trinitat Vella	-
Escola de Circ Rogelio Rivel	
Ateneu Popular 9 barris (entitats satèl·lits)	
Club Petanca Nou Barris	
Altres projectes i/o entitats:	a TV treballem amb el Grup de dones de TV./ CC TV/ Espai ViaBarcino
Per iniciativa pròpia, realitzeu algun projecte comunitari:	Sí
Quines:	A vegades cedeixen espais a entitats del barri a TN/ A TV es fan portes obertes, xocolatada...
Es disposa d'un espai de participació interna on les persones ateses poden proposar i decidir les activitats?	Sí
Descripció espai:	Comissió de festes i activitats (psicòloga)
Algun aspecte que creus rellevant a nivell comunitari que no hagi sortit durant l'enquesta?	Diferència molt gran entre la TN i la TV / La implicació dels professionals de Serveis Socials incideix molt directament en l'AC

FIGURA 4

Entrevista a M. LL, directora del CD el Mil·lenari (en groc preguntes de la V1, en blau de la V2 i en rosa de la V3)

Marca de temps	10/07/2019 14:42
1. El centre disposa d'una cartellera on s'hi anuncien activitats, tallers, formacions i programacions, de centres cívics, casals etc... per a les persones ateses?	No
Contingut:	
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Casal de Barri Folch i Torres]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Casal de Barri Pou de la Figuera]	No ho conec
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Centre Cívic Drassanes]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Centre Cultural Albareda]	No ho conec
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Centre de Serveis Socials Casc Antic / Barceloneta/ Raval Sud i Nord/ Gòtic]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Horts Urbans]	Ho conec però no hem treballat conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [CUAP Peracams o CAP Casc Antic / Drassanes]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament

En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Biblioteques]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Escoles / Instituts]	Hem fet alguna activitat o acció conjunta, treballem conjuntament
En aquests últims dos anys, heu treballat amb algun d'aquests centres cívics, casals, equipaments... [Casals de Gent Gran]	Ho conec però no hem treballat conjuntament
Altres	CSS Poble Sec
Quines escoles / Instituts?	Escola primària Labouré cada dimecres a la tarda fan activitats
Quines biblioteques?	Biblioteca st pau un parell d'anys
Quins Casals de Gent Gran?	Folch i Torres (averiguar si es x gg o x tothom) i el casal reina amalia i Terradelles
Comentaris:	
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a CD Mil·lenari en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en el CD que hi participi? [Consell de Gent Gran districte Ciutat Vella]	No
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a CD Mil·lenari en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en el CD que hi participi? [Viatjar per créixer]	No
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a CD Mil·lenari en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en el CD que hi participi? [Sóc blogger]	No

D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a CD Mil·lenari en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en el CD que hi participi? [En bici sense edat]	No aplica / Es requereix més autonomia física
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a CD Mil·lenari en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en el CD que hi participi? [Canta Gran]	No aplica / Es requereix més autonomia física
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a CD Mil·lenari en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en el CD que hi participi? [Formació (Universitat sense edat / Aules informàtiques/ Jubilació Activa)]	No aplica / Es requereix més autonomia física
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a CD Mil·lenari en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en el CD que hi participi? [VINCLES BCN]	Hi hem participat com a CD El Mil·lenari, Hi ha persones ateses que hi participen
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a CD Mil·lenari en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en el CD que hi participi? [RADARS]	No
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a CD Mil·lenari en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en el CD que hi participi? [Viure i Conviure (estudiants i gent gran)]	No

D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a CD Mil·lenari en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en el CD que hi participi? [Habitatges amb serveis per a Gent Gran]	Hi ha persones ateses que hi participen
D'aquesta llista de programes o projectes, heu participat com a CD Mil·lenari en algun d'aquests programes o projectes? Hi ha alguna persona atesa en el CD que hi participi? [Àpats en companyia]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna de les accions del Pla de Barris del Raval Sud i Gòtic Sud (2017-actualitat)?	No ho sé
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Banc de Recursos Mancomunats de Ciutat Vella]	Sí, li vam proposar des del centre
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Baixem al carrer]	Sí, li vam proposar des del centre
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Xarxes sense gravetat (intercanvi artístic amb persones amb diversitat funcional)]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Mediadors i referents comunitàries de salut]	No
Alguna persona atesa ha participat en alguna d'aquestes accions: [Caminades Movem el Raval]	No
Comentaris:	
Associació Veïns del Carrer Nou de la Rambla i Rodalies	No
Fundació Escó (Entitat adherida a l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva / Entitat adherida a la Xarxa d'Acollida i Acompanyament)	Sí, vam tenir persones vinculades a l'associació

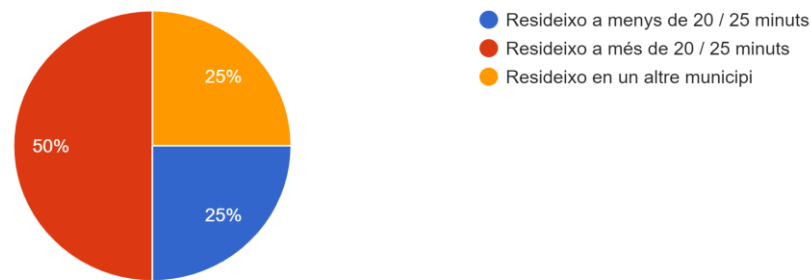
Associació Cultura i Oci de la Tercera Edat	No
Casa - Taller de Marionetas de Pepe Otaol (molt a prop)	no
Consell Nacional de Dones de Catalunya	Alguna activitat
Fundació Surt	Sí, alguna persona d'inserció he vingut al CD
Casal dels Infants	SÍ, n'haviem
Banc de temps del Raval	No
Casal de la Solidaritat	No
Altres projectes i/o entitats:	Amb el Departament de justícia ens envien persones q fan treballs en benefici a la comunitat /Grafitis al CD amb una entitat/Aj Bcn per les obres d'ela plaça/Tot Raval: reminiscència i memòria del barri//Laberint cultura: recuperació de la història del teatre Arnau i paral·lel/Joves de casals d'estiu de l'escola Pia (Recerca de la felicitat) Residència el mil·lenari Coral/Centre Esportiu Municipal Can Ricart: activitat piscina/Escola CEIR- Integradors socials/Programes de Salut Comunitària molts temes/ Tot Raval/ Institut Miquel Tarradell Programa apadrina el teu equipament, els alumnes es preparen visites algun centre / Fundació ARed: venen estudiants q fan el curs d'auxiliar. Venen a fer tallers/ Impulsem, coope inserció hem tingut al·mnes en pràctiques/ escoles pia st antoni/ Escola Cintra / CSIC, centre investigació vivites a runes, són arqueòlegs xerrades, visites...
Per iniciativa pròpia, realitzeu algun projecte comunitari:	No
Quines:	
Es disposa d'un espai de participació interna on les persones ateses poden proposar i decidir les activitats?	Sí
Descripció espai:	Bimnesualment assemblea: activitats
Algun aspecte que creus rellevant a nivell comunitari que no hagi sortit durant l'enquesta?	

FIGURA 5

Enquesta (realitzada amb *Google Forms*) sobre el capital social dels equips professionals dels equipaments.

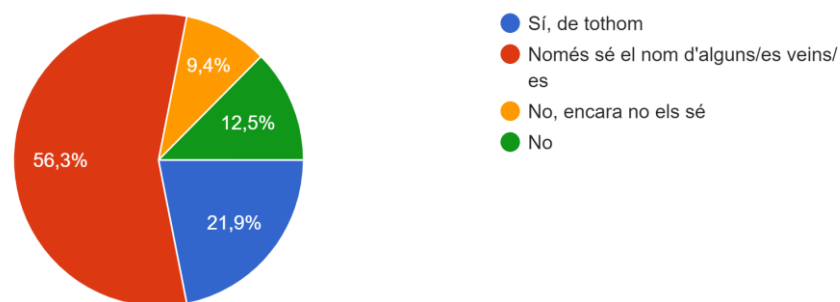
1.1 Resideixes a prop del teu centre de treball?

32 respostes



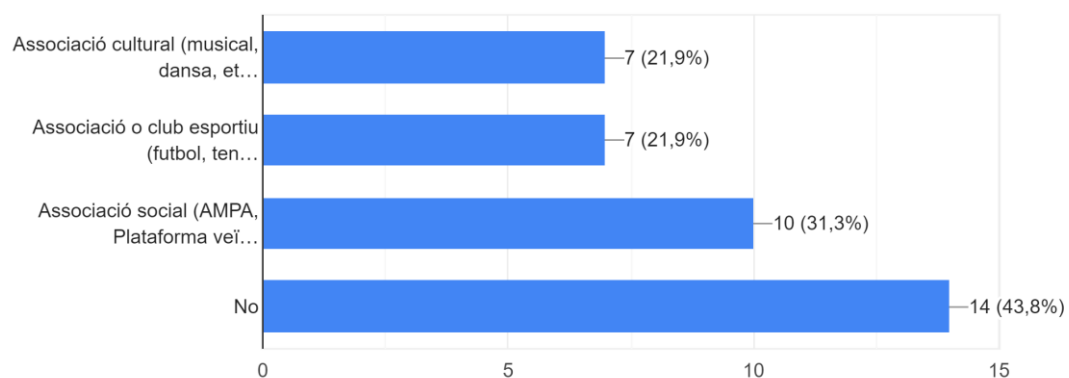
1.2 Saps el nom dels teus veïns i veïnes de l'escala o carrer?

32 respostes



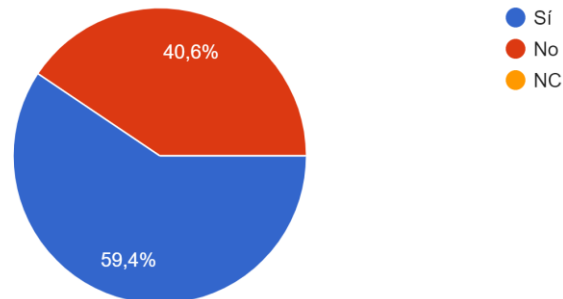
1.3 Pertanys a alguna organització d'aquest tipus?

32 respostes



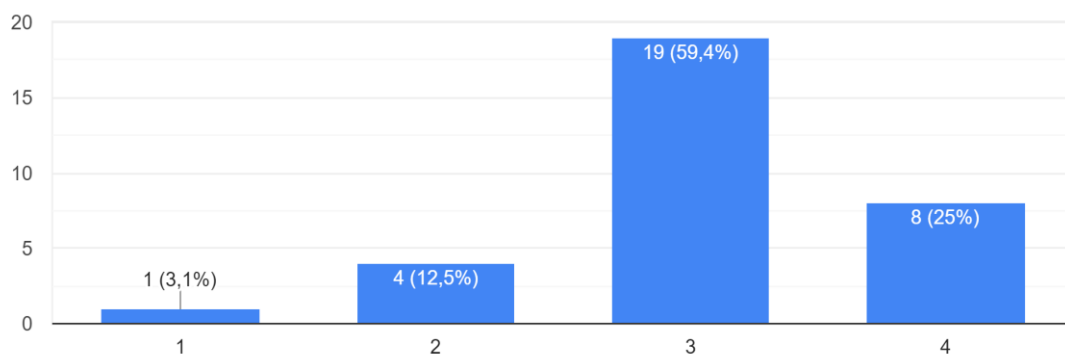
1.4 En els últims dos anys, has sigut voluntari/ària en algun projecte o organització?

32 respostes



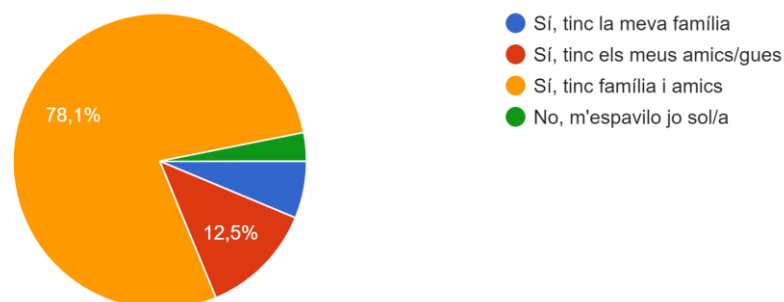
1.5 Creus que, en general, es pot confiar en la gent del barri / entorn on TREBALLES (però fora del servei)?

32 respostes

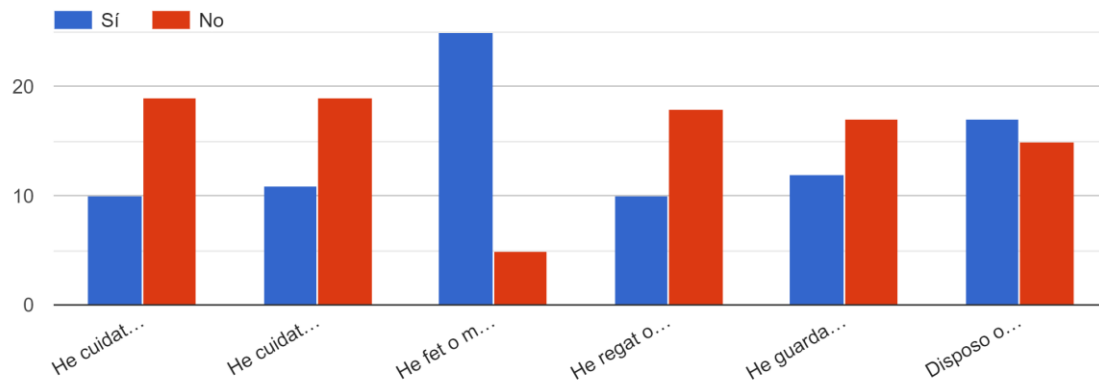


1.6 Si tingués algun problema, tinc persones al meu voltant (família, amistats) que m'ajudarien

32 respostes



1.7 Durant les últimes 4 setmanes, fora de la feina, has prestat o rebut aquest tipus d'ajuda:



1.8 Per últim, en relació a problemes socials com l'accés a l'habitatge, el masclisme, la pobresa energètica, la d...uestes afirmacions et representa més:

32 respostes

